

MARTINSKÉ NOVINY

OFICIÁLNY SPRAVODAJCA MESTA MARTIN

5/2023

10. máj 2023, IV. ročník

Ludia pomohli na Deň Zeme upratať Martin

strany 10 a 11

Foto: Roman Kopka

www.martinskenoviny.sk

Martinské noviny

www.martin.sk

Martin - oficiálna stránka

Prezidentka Zuzana Čaputová už po druhý raz navštívila mesto Martin

Stretnutia s hlavou štátu nemali len zdvorilostný charakter, diskutovalo sa aj o problémoch regiónu Turca.

strany 2 a 3

Jedinečné Turčianske hry mládeže napíšu už 60. kapitolu histórie

Jubilejný ročník sa uskutoční v dňoch 22. - 26. mája. Súťažiť sa bude v atletike, futbale, florbale, hádzanej, basketbale, volejbale a plávaní.

strana 22

Prezidentka Zuzana Čaputová po druhý raz navštívila mesto Martin

Stretnutia s hlavou štátu neboli len zdvorilostné, debatovalo sa aj o problémoch regiónu Turca.

Hlavu štátu v Martine na radnici vítal s kyticou kvetov primátor Ján Danko.
Foto: Roman Kopka

už dlhší čas vydávajú na energiu, že sa pri schémach pomoci nemyslelo na vykrytie nákladov na dodávky tepla z teplární, no diskusia sa viedla aj na tému, ako štát čoraz častejšie prenáša ťažisko finančných nákladov na samosprávu bez patričných kompenzácií.

„V tejto súvislosti sme spomenuli opatrenia na financovanie štátnych a súkromných či cirkevných škôl a mnoho ďalších príkladov, ktoré majú negatívny dosah na rozpočty miest a obcí. Hovorili sme aj o ďalších chystaných zmenách v zákone o obecnom zriadení, ktoré, nevieme prečo, chcú poslanci bez širšej diskusie so samosprávou pretlačiť ešte pred parlamentnými voľbami. Pani prezidentka prisľúbila, že na tieto zmeny dozrie a v prípade ak by oslabovali samosprávy, nevyhlásila aj ich vetovanie,“ priblížil diskusiu s hlavou štátu Ján Danko, primátor Martina.

Diskusia v divadle

Po rokovaní na radnici nasledovalo stretnutie prezidentky republiky s osobnosťami nášho regiónu v Slovenskom komornom divadle. Diskutovalo sa o rôznych témach – zdravotníctve,

Rokovanie s predstaviteľmi Združenia miest a obcí Turca na pôde martinskej radnice, osobné rozhovory s osobnosťami nášho regiónu v Slovenskom komornom divadle, návšteva intervenčného krízového centra a na záver prehliadka Slovenskej národnej knižnice. To bol približne šesťhodinový program prezidentky Zuzany Čaputovej v Martine, ktorá v utorok 25. apríla ešte pred návštevou metropoly Turca strávil čas diskusiou so študentmi Bilingválneho gymnázia v Sučanoch na tému duševného zdravia.

O starostiach samospráv

Pred mestským úradom prezidentku republiky čakal s kyticou kvetov primátor Martina Ján Danko a po milom privítaní za asistencie Detského folklórneho súboru Turiec ju odprevadil na stretnutie s predstaviteľmi turčianskej samosprávy.

„Rozprávali sme sa o zonácii Národného parku Veľká Fatra a veľkú časť diskusie sme venovali téme financovania samospráv. Úplne rozumiem opakovaným požiadavkám zo strany samospráv, ktoré žiadajú zastaviť legislatívnu smršť v par-

lamentе, v rámci ktorej vznikajú nové a rozšírené záväzky pre samosprávy bez krytia nákladov,“ povedala na margo stretnutia s primátorom a starostami Turca prezidentka Zuzana Čaputová.

Primátor Ján Danko konkretizoval, že reč bola aj o veľkých nákladoch, ktoré mestá a obce

V Slovenskej národnej knižnici.
Foto: FB Zuzany Čaputovej

školenie, o živote a aktivitách seniorov i rôznych združeníach a spolkoch, o pomoci utečencom z Ukrajiny, o kultúre i športe v Turci.

„Vždy je pre mňa dôležité, aby som porozumela tomu, čím daný región žije. Stretla som mnoho skvelých a aktívnych ľudí, ktorí robia veľa zaujímavých aktivít v Turci,“ povedala prezidentka Zuzana Čaputová, ktorá diskutovala s lekármi, vedcami, pedagógmi, s predstaviteľmi neziskového sektora, ale aj umenia a športu.

Výzva prezidentky a návšteva SNK

Poobede hlava štátu mala stretnutie v jednom z intervenčných centier, ktoré pomáha obetiam domáceho násillia. Túto tému považuje prezidentka za mimoriadne dôležitú.

„Stretla som sa s tromi ženami, ktoré čelili domácejmu násilliu. Ich slová o pomoci, či už právnej alebo sociálno-psychologickej, ktorú z centra dostávajú, boli ohromné. Chcem vyzvať všetky obe domáceho násillia, aby neváhali vyhľadať pomoc v takýchto intervenčných centrách,“ zdôrazňovala Zuzana Čaputová.

Záver jej návštevy v Martine patrilo Slovenskej národnej knižnici, ktorú už viac-menej tradične navštívili všetci doterajší prezidenti Slovenskej republiky.

„Vidieť Bardejovský katechizmus, ktorý je najstaršou slovenskou tlačenou knihou z roku 1581, či originál denného programu prezidenta Tomáša Garrigua Masaryka bolo až nevšedným zážitkom. Slovenská národná knižnica je špičkovou vedeckou inštitúciou, ktorú treba navštíviť nielen pre vzácne knihy, ale aj pre jej výnimočnú architektúru a interiéry,“ podotkla Zuzana Čaputová.

Pred návratom do Bratislavy hlava štátu poďakovala všetkým Turčanom a Turčiankám, ktorých stretla, za milé privítanie a s úsmevom dodala, že „v dobrom vám závidím tento krásny kus Slovenska“.

Primátor Martina Ján Danko na margo návštevy pani prezidentky povedal, že pre každé mesto je to česť, keď ho navštíví hlava štátu a zároveň príležitosť diskutovať o bežných starostiach, ale i radoostiach, ktoré nás v živote stretávajú.

„My si veľmi vážime, že sa to tak stalo už po druhý raz v priebehu necelých štyroch rokov. Pani prezidentka je osobnosť, ktorá vystupuje suverénne a zároveň veľmi príjemne. Navyše v súčasnosti má aj istú kontrolu nad poverenou vládou, takže môže v rámci svojich kompetencií priamo s premiérom či ministrami rokovať o poznatkoch, ktoré aj u nás v Martine vďaka diskusiám s mnohými ľuďmi získala. Verím, že naše slová padnú na úrodnú pôdu.“

Už len ako perličku dodajme, že Zuzana Čaputová si z metropoly Turca odniesla aj menšie dary – martinskú keramiku, publikáciu o Malej a Veľkej Fatre a monografiu, ktorá vznikla pri príležitosti 30. výročia vzniku Združenia miest a obcí Turca.

Roman Kopka

ANKETA

Povedali o stretnutí s prezidentkou v Slovenskom komornom divadle

Helena PULLMANOVÁ, Klub seniorov Martin-Ladoveň

Príjemne ma prekvapil takýto formát stretnutia, veľmi si cením, že pani prezidentka diskutovala v Martine nielen s politikmi, ale aj s ľuďmi pôsobiacimi v rôznych oblastiach života v Martine. Ja som s ňou hovorila o senioroch a to v tom zmysle, že je treba ich aktívne zapájať do rôznych aktivít. Aby sa na dôchodku necítili byť odstrčení, aby sa venovali tomu, čo ich zaujíma a aby nestratili bežný kontakt s ľuďmi. Každý z nás má za sebou nejaký životný príbeh a je fajn dozvedieť sa, resp. naučiť sa aj vo vyššom veku od druhých niečo nové. Diskusia vôbec nebola strojená, naopak, s hlavou štátu sme sa rozprávali neformálne a najmä ľudsky.

Tomáš GULÁN, Ukrajinské komunitné centrum v Martine

Pozvanie na toto stretnutie som vnímal aj ako poďakovanie všetkým dobrovoľníkom, ktorí pomáhajú v Turci odídencom z Ukrajiny. Je ich viac ako sedemsto. Mnohí ľudia pomáhajú dlhodobo, niektorí sa venujú deťom, iní dospelým, pripravujú pre nich rôzne aktivity. Pani prezidentka sa zaujíkala o súčasné formy pomoci, pýtala sa na to, čím ľudia z Ukrajiny momentálne žijú a čo ich zaujíma. A potešil ma aj jej odkaz vďaka pre všetkých, ktorí neváhajú podať týmto obetiam nezmyselnej vojny pomocnú ruku. Rád ho odovzdám ďalej.

Ján CÍGER, Živena, Miestny odbor Martin

Ja som mal to šťastie stretnúť sa s pani prezidentkou v mojom antikvariáte ešte v čase, keď

nebola hlavou štátu, a tak som bol i trochu zvedavý, či si ma bude pamätať. Pamätala si, čo mi aj dobre padlo. Na stretnutí s ňou som teraz nebol za seba, ale za spolok Živena. Informoval som ju o našich aktivitách, napríklad o projekte Slovom k slovu. To znamená, že chodíme medzi ľuďmi do rôznych sociálnych zariadení a snažíme sa im spríjemniť chvíle čítaním rôznych príbehov a glos. Ale spomíname spolu aj na rôzne udalosti z mladosti, napríklad na prvé lásky. Bol som už pri viacerých návštevách hlav štátu v našom meste a táto patrila k najmilším.

Lucia HRIVNÁK KLOCOVÁ, atlétka – trojnásobná účastníčka olympijských hier

Chcela som pani prezidentku informovať o blížiacom sa 60. ročníku Turčianskych hier mládeže, no predbehol ma Števo Balošák. Vidno, že bol šprintérom. Teraz už vážnejšie. Ako športovci sme hovorili najmä o športovaní detí a mládeže, o spôsobe ako ich motivovať k pohybu a zdravšiemu životnému štýlu. Zvlášť po covidovom období je to ešte dôležitejšie, lebo sme viac-menej mnohí spohodlneli. A hovorili sme aj o príkladoch z rodiny či školy, bez ich podpory je ťažké dostať deti na športoviská. Lebo je rozdiel, či zostanete počas voľnejších chvíľ sedieť doma na gauči a ťukať do mobilov alebo si zašportujete napríklad na našej Martinskej celoročnej olympiáde rekreačných športovcov. Kolegovia hovorili aj o športovej infraštruktúre v meste, ktorá bola dlhé roky zanedbaná a o jej budovaní v ostatných štyroch rokoch.

(KP)

Martin bude etapovým mestom pretekov Okolo Slovenska

Cyklisti budú v metropole Turca finišovať 15. septembra. Cieľ tretej etapy by mal byť na pešej zóne.

Martin bude jedným z etapových miest 67. ročníka prestížnych medzinárodných cyklistických pretekov Okolo Slovenska. Stane sa tak v piatok 15. septembra, keď pelotón, v ktorom budú aj cyklisti špičkových profesionálnych tímov, vyrazí v rámci tretej etapy z Popradu do metropoly Turca. Detaily ešte nie sú známe, ale podľa našich informácií budú cyklisti finišovať na pešej zóne, kde bude aj dekorovanie víťazov.

Očakáva sa, hoci zatiaľ to nie je ešte potvrdené, že by na pretekoch mohol štartovať aj fenomenálny slovenský cyklista Peter Sagan, trojnásobný majster sveta a sedemnásobný víťaz bodovacej súťaže na Tour de France, ktorý sa na konci aktuálnej sezóny chystá ukončiť mimoriadne úspešnú cestnú cyklistickú kariéru.

Memorandum o spolupráci medzi mestom Martin a Slovenským zväzom cyklistiky pri príprave a realizácii medzinárodných cyklistických pretekov Okolo Slovenska v utorok 18. apríla podpísali primátor Ján Danko a prezident Slovenského zväzu cyklistiky Peter Privara.

„Je to ideálna príležitosť ako zviditeľniť naše mesto nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí, keďže preteky majú medzinárodný charakter a vysielajú sa aj priame prenosy na Eurosporte. V ko-

Organizačný štáb pretekov Okolo Slovenska už aj mapoval možnosti finišu etapy v pešej zóne.
Foto: Roman Kopka

nečnom dôsledku sa pomôže obchodu aj službám. Verím, že si nielen priaznivci cyklistiky prídu na svoje a že nám pretekári pripraví neobvyčajný zážitok. Z našej strany urobíme všetko pre to, aby bola martinská etapa úspešná nielen po športovej, ale i organizačnej stránke,“ povedal Ján Danko, primátor Martina.

Preziden SZC Peter Privara pri podpise memoranda podotkol, že „hľadajú mestá, kde sú takíto

nadšení ľudia, a keď sa to podarí, tak nám to vždy dobre dopadne.“

Cez Turiec preteky Okolo Slovenska viackrát prechádzali, naposledy sa tak stalo v roku 2019, keď si cyklisti vyskúšali napríklad aj Cestu SNP, no minimálne v ére samostatnosti Slovenska Martin etapovým mestom pretekov nebol. Mala by to byť naša premiéra.

Roman Kopka

V martinskej nemocnici využívajú najnovšiu generáciu robotického systému Da Vinci

Univerzitná nemocnica Martin ako prvá nemocnica na Slovensku operuje na najnovšej, štvrtej generácii robotických systémov Da Vinci Xi. Operačný systém je navrhnutý tak, aby pomáhal chirurgom vykonávať minimálne invazívne operácie. Operátom umožňuje 3D videnie s vysokým rozlíšením, zväčšený pohľad a robotickú a počítačovú asistenciu. V UNM operovali touto najmodernejšou technológiou už viac ako 20 pacientov.

Operácia systémom Da Vinci prináša pacientom viaceré benefity. „Najväčšou výhodou takýchto operácií je lepšia rekonvalescencia po zákroku, s čím súvisí aj kratšia doba hospitalizácie. Zo strany pacientov je o tento druh operácií

UNM Martin ako prvá využíva pri operáciách najmodernejší robotický systém Da Vinci Xi.
Foto: archív UNM

veľký záujem. Aktuálne ho využívame pri chirurgických, gynekologických a urologických operáciách,“ informoval Ivan Kocan, riaditeľ UNM.

Operatéri pri práci s robotickým systémom využívajú špecializované prístrojové vybavenie. „Vrátane miniaturizovanej chirurgickej kamery a nástrojov (tj. nožníc, skalpelov a klieští), ktoré sú navrhnuté tak, aby pomohli s presným vedením operačného zákroku hlboko vo vnútri tela pacienta. Najnovšia generácia Da Vinci Xi, ktorú UNM využíva, má pridaných viac nástrojov, funkcií aj digitálnu podporu.

Robotický systém Da Vinci Univerzitná nemocnica Martin zaviedla do praxe vďaka spolupráci s Jesseniovou lekárskou fakultou Univerzity Komenského v Martine. Systém bol odprezentovaný verejnosti na pôde fakulty v novembri minulého roka, následne sa presunul do UNM.

„Jesseniova lekárska fakulta UK v Martine otvorila novú etapu vo výchovnom a vedecko-výskumnom procese a v liečebnej starostlivosti v Univerzitnej nemocnici Martin,“ uviedol Ján Švihra, prodekan JLF UK pre ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. **(RED)**

ŠPECIÁLNA PONUKA

PLATNÁ OD 11.5.2023 DO 25.5.2023

Čapované
nepasterizované
kravské mlieko
Mliečna Farma Necpaly

1L 1,99€
0,70€ -30%
1L=0,70€

Bryndza plnotučná
májová
Agrofarma Červený Kameň

300G 4,50€
3,60€ -20%
1KG=12,00€

Gazdovské
maslo valček
Agrofarma
Červený Kameň

250G 3,30€
2,80€ -15%
1KG=11,20€

Kačacia
paštéta
s brusnicami
Top-farm

150G 4,60€
3,60€ -22%
1KG=24,00€

Gazdovská
tlačienka
Mäsovýroba
Kozák

1KG 10,50€
8,40€ -20%
1KG=8,40€

Jablká
Jonaprince
Bioplant Ostratice

1KG 1,70€
1,20€ -29%
1KG=1,20€

Turčiansky
makový olej

250ML 8,50€
5,00€ -41%
1L=20,00€

Vlašské orechy

500G 7,50€
5,50€ -27%
1KG=11,00€

Med Kvetový
z Veľkej Fatry
Pčola

950G 12,00€
9,00€ -25%
1KG=9,47€

100% ovocné
pyré
8 príchuťí
Ovocňák

120G 1,40€
1,10€ -21%
1KG=9,16€

Kimchi
fermentovaná zelenina
Beavia

350G 4,60€
3,70€ -19%
1KG=10,57€

Teľacie pre
najmenších
Mäsovýroba u Naňa

100G 2,30€
2,45€ -15%
1KG=24,50€

Konzervy
- Filety zo pstruha
- Šalát z lososa
Ryba Žilina

170G 2,20€
1,50€ -32%
1KG=8,82€

Fazuľa maslová
Farma Tekvička

300G 3,80€
2,60€ -32%
1KG=8,66€

Víno
z čiernych
ríbezlí
Pereg

750ML
6,60€ SUPER
CENA
1KG=8,80€

Jarná
cibulka
lupienky
Pavel Ševčík

80G 1,70€
1,25€ -26%
1KG=16,62€

Chrumky kukuričné
Ravita

40G 0,95€
0,70€ -26%
1KG=17,50€

Turčianske
bezlepkové
pirohy
s bryndzou
Pao

500G 7,50€
6,00€ -20%
1KG=12,00€

J. PALKOVIČA 3
MARTIN - SEVER, PRI DOPRAVNOM IHRISKU
PONDELOK - PIATOK
7:00 - 18:00
SOBOTA
7:00 - 13:00

ZRNKO
• POCTIVÉ POTRAVINY •

ŽABOKREKY 389
PONDELOK - PIATOK
7:00 - 17:30
SOBOTA
7:00 - 12:00

PONUKA TOVARU PLATÍ OD 11.5.2023 DO 25.5.2023 ALEBO DO VYPREDANIA ZÁSOB.

WWW.ZRNKO.SK

Fotografia hore: Príprava raňajok v osobitnej miestnosti.
Foto: Roman Kopka

Fotografia vľavo: Deti si v jasličkách na seba rýchlo zvykli. Aj na pani opatrovateľku Moniku.
Foto: Roman Kopka

Boli sme na návšteve v mestských jasličkách Martinko, o deti je dobre postarané

Jasličky, ktoré sa nachádzajú v mestskej časti Záturčie, sú otvorené počas pracovných dní od 6. do 17. hodiny a poplatok za dieťa patrí k najnižším v Martine.

Mladé rodiny s malými deťmi čoraz častejšie využívajú možnosť umiestniť svoje ratolesti nielen v škôlkach, ale už aj v jasličkách.

V Martine takúto službu dlhé roky poskytovali len súkromné zariadenia, no od januára tohto roku môžu rodičia vodiť svoje detičky už aj do mestských jasličiek, ktoré spoznáte pod názvom Martinko. Nachádzajú sa v mestskej časti Záturčie na Ulici Štefana Furdeka. Z Ľadovne nám cesta autom v dopravnej špičke trvala asi 15 minút.

„Do vienká sme dostali zrekonštruovaný objekt niekdajšieho školského zariadenia, v ktorom užívame dve poschodia. Jasličky sú veľmi dobre vybavené a patria k najmodernejším v meste,“ aj týmito slovami nás vítala Katarína Engli, vedúca jasličiek, keď sme sa nové mestské zariadenie pre najmenšie detičky prišli v prvú májovú stredu pozrieť.

Hneď pri vstupe sme si všimli priestranné šatne aj s prebaľovacím pultom. Potom sme už po zaklopaní vošli do miestnosti, kde sa deti hrajú. Chvíľu si nás zvedavo obzerali, bolo ich šesť, no rýchlo sme sa aj s pomocou pani opatrovateľky skamarátili. „Samozrejme, že detičky v prvé dni aj za maminkou či ocinkom plakali, ale postupne

si na nové prostredie zvykli a nebojím sa povedať, že sa v jasličkách cítia už aj ako doma. Všetci sa dobre znášajú a myslím, že sa majú aj rady,” povedala opatrovateľka Monika Migátová.

Aj na skúšku

Jasličky si je možné aj na jeden deň bezplatne vyskúšať. Platí to aj pre adaptačný proces, keď rodičia zveria dieťaťko opatrovateľkám na jednu či dve hodiny. Je to len o dohode.

„Mesačný poplatok za pobyt v jasličkách od 15. apríla činí 350 eur, za stravu (raňajky, desiata, obed a olovrant) sa platia 4 eurá na deň. Patríme tak k najlacnejším zariadeniam tohto typu v Martine. Za druhé dieťa umiestnené v jasličkách rodičia zaplatia polovičný poplatok – 175 eur,” pripomína Katarína Engli.

Okrem útulnej hracej miestnosti sme nazreli aj do pekne zariadenej spálne i kuchynky, kde sa už chystali raňajky. Stravu pre jasličky zabezpečujú v školskej jedálni ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici v Košútoch a pri jej dovoze sa dbá na všetky hygienické predpisy.

Zaujímali sme sa aj o jedálny lístok. V deň našej návštevy mali deti na raňajky chliebik so smotanovým syrom, na desiatu cereálnu tyčinku, na obed cesnakovú krémovú polievku s krutónmi, lososa so šampiňónmi a syrom, opekanými zemiakmi a cviklovým šalátom. Na olovrant si mohli pochutiť na tvarohovom kréme. Samozrejmosťou je aj pitný režim. „Strava je zdravá a zodpovedá všetkým požiadavkám racionálnej výživy pre deti do 3 rokov. Iste, detičky krmíme, no niektoré si vedia, napríklad s chlebikom, aj samy poradiť,” podotkla Katarína Engli.

Denný režim

A čo detičky v jasličkách celý deň robia? „Jasličky sú otvorené počas pracovných dní od 6. do 17. hodiny. Po raňajkách, ak neprší, chodievame von sa trochu poprechádzat, či už tu na sídlisku, kde sú ihriská alebo aj po nábřeží rieky Turiec,

Strava sa podáva štyrikrát počas dňa, začína sa raňajkami.
Foto: Roman Kopka

kde sa deti tešia na kačičky. Áno, pomáhame si aj kočíkmi, bez nich by to nešlo. Veľa sa hráme, samozrejme so zameraním na motoriku, počas týždňa máme telesnú i výtvarnú výchovu a venujeme sa aj angličtine. No mávame i tematické dni. Či už to bolo k MDŽ alebo ku Dňu Zeme. Pred obedom je na programe osobná hygiena, po ňom sa ide spať. Niektoré detičky vydržia spinkať hodinku, iné aj dve. Celý deň je zmysluplne vyplnený, rodičia nemusia mať o starostlivosť ich detí žiadne obavy,” odpovedá na našu otázku opatrovateľka Monika Migátová.

”

Ak majú svoju ratolesť v jasličkách, môžu popri mzde za prácu ďalej poberať aj rodičovský príspevok, ktorý pokryje náklady na poplatky.

KATARÍNA ENGLI

O deti sa s láskou starajú dve opatrovateľky, prevádzku jasličiek má na starosti ich vedúca a súčasťou pracovného kolektívu je i pomocná kuchárka, ktorá vypomáha aj s upratovaním. Kapacita jasličiek je 20 miest pre deti od 1 do 3 rokov, zatiaľ je ich obsadených šesť, no v júni pribudne do jasličiek aj siedme dieťaťko.

„Jasličky sú pre rodičov, ktorí z rôznych dôvodov nemôžu byť na rodičovskej dovolenke počas celého obdobia, dobrou voľbou pre starostlivosť o ich dieťaťko. A výhodou je i to, že ak majú svoju ratolesť v jasličkách, môžu popri mzde za prácu ďalej poberať aj rodičovský príspevok, ktorý pokryje náklady na poplatky. Mesto Martin ich nedávno znížilo, aby boli jasličky dostupné pre čo najviac rodín,” zdôraznila na konci našej návštevy Katarína Engli.

Roman Kopka

V umyvárni. Aj tu je umiestnený prebaľovací pult.
Foto: Roman Kopka

STRUČNE Z MARTINA

■ **Od oslobodenia Martina uplynulo už 78 rokov.** Mesto Martin si v stredu 12. apríla pietnym aktom kladenia vencov na Cintoríne hrdinov SNP v Priekope a pri Pamätníku SNP na Severe pripomenulo 78. výročie oslobodenia Martina, ktoré sa viaže k 11. aprílu 1945, kedy jednotky 4. československej brigády skoro ráno vstúpili do mesta z juhovýchodu a približne v rovnakom čase jednotky 18. divízie rumunskej 4. armády dosiahli južný okraj mesta. V tento deň boli Červenou armádou oslobodené aj viaceré obce v Turci. Na pietnych aktoch sa okrem zástupcov mesta Martin zúčastnili aj predstavitelia Okresného úradu Martin, Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, vojnoví veteráni, príslušníci Ozbromených síl SR, občania Martina a aj žiaci z viacerých základných škôl v Martine, ktorí na hroby padlých v Priekope položili aj kvety.

■ **Zasadili lipu ako symbol spolupráce.** Začiatkom februára prišiel na oficiálnu návštevu mesta Martin Stanislav Raščan, veľvyslanec Slovenskej republiky na Slovensku. Po pár týždňoch (13. apríla) sa do metropoly Turca vrátil a v rámci svojho pracovného programu spolu s viceprimátormi Martina, Stanislavom Thomkom a Adamom Žilákom, vo Hviezdoslavovom parku zasadili lipu pri príležitosti 30. výročia nadviazania diplomatických vzťahov medzi Slovenskom a Slovinskom. „Lipa je symbol našich krajín i slovanstva ako takého. Prvú lipu sme pred 10 rokmi zasadili v obci Čičov (okres Komárno), pred piatimi rokmi v Devínskej Novej Vsi a teraz ďalšie štyri. Dve u vás v Martine a po jednej v Ružomberku a Žiline. Určite sa prídeme pozrieť ako sa lipám darí a budeme pokračovať nielen v komunikácii, ale rozvíjať aj našu ďalšiu spoluprácu pri rôznych spoločných podujatiach,” povedal Stanislav Raščan, ktorý bol spokojný aj s tým, že všetko, na čom sa s primátorom Jánom Dankom nedávno dohodli, platí.

■ **Seniori nadobúdajú digitálnu zručnosť.** Tridsiatka seniorov vo veku nad 65 rokov sa v minulých týždňoch v martinskej Obchodnej akadémii priučala digitálnej zručnosti. Peniaze na kurz získala Univerzita tretieho veku pri UMB Banská Bystrica v rámci projektu Seniori na internete ľahko, rýchlo a bezpečne od Nadácie Pontis Telecomu z grantového programu Zrelí na dobu digitálnu 2022. Najstaršia účastníčka kurzu mala 90 rokov, lektora i priestory poskytla obchodná akadémia. (KP, VL)

STRUČNE Z MARTINA

■ **Kalnického nahradil Rodák.** Na aprílovom zasadnutí MsZ v Martine zložil sľub poslanca Andrej Rodák (Skúsme to inak, SaS, OKS) a ako druhý náhradník v rámci volebného obvodu Ladoveň-Jahodníky-Tomčany sa tak ujal poslaneckého mandátu, ktorého sa z osobných dôvodov vzdal Martin Kalnický.

■ **Zmena predsedu VMČ.** Za novú predsedníčku Výboru mestskej časti Ladoveň-Jahodníky-Tomčany bola začiatkom mája zvolená poslankyňa Marína Gallová. Vo funkcii nahradila Martina Kalnického.

■ **Záverečný účet mesta za rok 2022.** Mesto Martin dosiahlo za rok 2022 celkové príjmy vrátane finančných operácií vo výške 62 179 476,15 eura a celkové výdavky vrátane finančných operácií vo výške 59 249 350,72 eura. Zostatok na účtoch mesta vrátane kaucii a záruk na účte cudzích prostriedkov a zostatkov prostriedkov z úhrad stravy na účtoch rozpočtových organizácií bol vo výške 2 930 125,43 eura. Po odpočítaní účelových a cudzích prostriedkov mesto Martin disponuje čiastkou 1 339 800,64 eura a boli presunuté do rezervného fondu. Túto čiastku poslanci rozdelili nasledovne: 700-tisíc eur pôjde na dofinancovanie straty Dopravného podniku mesta Martin, 258 117 eur je vyčlenených na výdavky mestských častí a na kapitálové výdavky v zmysle schválenej zmeny rozpočtu a 132 854,06 eura bude vrátených školám a školským zariadeniam, resp. rozpočtovým organizáciám mesta Martin, ktoré im v roku 2022 zostali. Zostatok 248 829,58 eura ostáva v rezervnom fonde.

■ **Zmena rozpočtu.** Poslanci schválili aj zmeny v rozpočte pre rok 2023. O 200-tisíc eur zvýšili výdavky na verejné osvetlenie, o 32-tisíc eur na správu a údržbu cintorínov a domov smútku a o 58-tisíc eur na prevádzku CSS Podháj. Vyššie výdavky (spolu 290-tisíc eur) súvisia s nárastom cien energií a budú vykryté príjmami z podielových daní. V marci bola zverejnená prognóza Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, v ktorej bola suma podielových daní pre mesto Martin zvýšená o 374 108 eur. Zastupiteľstvo na návrh poslanca M. Ftoreka (Reštart Martin) rozhodlo aj o navýšení príspevku na činnosť Parlamentu mladých o 2 000 eur. Primátor Ján Danko informoval, že činnosť Parlamentu mladých podporí sumou 5 000 eur z vlastných súkromných prostriedkov. (KP)

Športová hala bude súčasťou areálu základnej školy areálu ZŠ Alexandra Dubčeka.
Vizualizácia: Mesto Martin

Multifunkčná športová hala dostala od poslancov zelenú, vybudovaná má byť do konca roku

Milión dvestotisíc eur získa mesto z eurofondov, o čosi viac doplatí z úverových zdrojov.

Je to definitívne, v areáli ZŠ Alexandra Dubčeka v Martine na Severe ešte do konca tohto roka vyrastie trojpodlažná multifunkčná športová hala, ktorá predovšetkým pomôže typickým halovým športom – volejbalu, basketbalu, hádzanej, florbalu, futbalu, nohejbalu a aj bedmintonu.

Hracia plocha bude mať rozmery 40 × 20 m s výbehovou zónou z každej strany 2,5 m. Projekt počíta i so striedačkami a aj s hľadiskom pre 100 divákov. Samozrejmosťou sú šatne pre športovcov, rozhodcovská miestnosť, miestnosť pre poskytnutie prvej pomoci, hygienické zázemie a aj skladové priestory.

Mesto do vybudovania haly podľa výsledku z verejného obstarávania investuje 2 419 999,99 eura, pričom 1,2 milióna eur získa z dotácie od ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie. Zvyšnú časť 1 270 000 eur (počíta sa aj s rezervou) uhradí pomocou úveru od ČSOB, ktorý na aprílovom rokovaní schválilo mestské zastupiteľstvo. Splácať sa bude 10 rokov.

Viac ako o úvere, ktorý bol podľa slov poslanca Mareka Beláka vybraný fajn, zastupitelia diskutovali predovšetkým o samotnej hale, hoci táto téma už bola v minulosti viackrát otvorená.

„V spolufinancovaní tohto europrojektu ideme 50 na 50, čo je veľmi veľa, ekonomicky sa nám to nevyplatí a mali sme sa radšej pozrieť po iných možnostiach,“ povedal poslanec Róbert Gajdoš (Skúsme to inak). Poslanec Martin Lepej (Reštart Martin) zas zdôrazňoval, že objekt sa do prostredia, kde je navrhovaný, architektonicky nehodí a dajú sa podľa neho očakávať aj problémy s parkovaním. Poslanec Juraj Stahl (Skúsme to inak) i v kontexte vyššie uvedeného hovoril o znásilnenom projekte a jeho jediným pozitívom je vraj len to, že ide o športovisko. Michal Uherčík (Skúsme to inak) podotkol, že sa nikto nezamýšľal nad prevádzkovými nákladmi tejto haly, ktorá

vraj nebude počas doobedňajších hodín dostatočne využívaná. Pripomenul, že len 20 % z celkovej časovej kapacity sa môže využiť komerčne.

Viceprimátor Stanislav Thomka toto tvrdenie odmietol, projekt podľa neho s takýmito náležiťosťami počíta. „Nastavený bol v zmysle podmienok výzvy. Riešili sme ich vlni ešte počas minulého volebného obdobia a zrazu sú akoby všetci v šoku, že ideme schvaľovať infraštruktúru pre deti, že navyšujeme aktíva nášho mesta a staráme sa o jeho rozvoj.“

Poslankyňa Tatiana Červeňová (Pre Martin) pre Martinské noviny povedala, že ich klub pri rozhodovaní o tomto projekte zobral do úvahy najmä fakt, že mesto nemá takýto typ haly, ktorý žiacky, resp. mládežnícky šport v Martine potrebuje pre svoje napredovanie. Zároveň za dôležité považuje, aby riešenie parkovania nešlo na úkor obyvateľov bytoviek, ktoré budú s halou susediť.

Podotkla tiež, že o využitie haly nemá obavy, veď v meste sa pravidelne, napríklad v rámci CVČ, organizujú aj viaceré žiacke súťaže a podujatia. K problematike parkovania sa vyjadril Jozef Krištoffy (Pre Martin) a pripomenul, že parkovacie plochy sú súčasťou projektu. „Bez nich by nebola stavba skolaudovaná. Nie je to tak, že by sme odobrali parkovacie miesta obyvateľom príľahlej lokality.“

Lucia Hrivnák Klocová, predsedníčka športovej komisie, na margo tejto témy ešte v decembri pre MN povedala: „Projekt je už vo vysokom štádiu rozpracovania a mali by sme ho dokončiť. Hala na šport potrebujeme. Nielen pre školákov, ale i pre športové kluby a aj rekreačných športovcov. Keby sme ich mali už päť, bolo by to iné, ale žiadnu takúto halu nemáme.“

Po diskusii sa hlasovalo o prijatí úveru na účel spolufinancovania výstavby haly. Za hlasovalo 19 poslancov a 11 boli proti. Primátor Ján Danko kladný výsledok hlasovania komentoval slovami: „História ocení tento racionálny prístup k rozvoju kolektívneho športu v meste Martin.“

Roman Kopka

Dotácie z komisie kultúry sú už rozdelené

Návrh kultúrnej komisie schválilo mestské zastupiteľstvo hlasmi 26 poslancov a poslankyň, nikto nebol proti a ani sa nezdržal hlasovania.

Poslanci mestského zastupiteľstva na aprílovom rokovaní schválili aj návrh rozdelenia dotácií pre oblasť kultúry, ktorý pripravila komisia kultúry. Medzi 31 žiadateľov rozdelila 35-tisíc eur, požadovaných bolo 72-tisíc eur.

„Pilotne sme zaviedli bodovanie jednotlivých projektov podľa kritérií, ktoré si komisia interne nastavila. Najmä sme sa zaoberali tým, akým spôsobom sa jednotliví žiadatelia dotýkajú vytvárania kultúry vo verejnom priestore a aký je jej charakter. Prihovárame sa aj za to, aby do májového zasadnutia mestského zastupiteľstva bola pripravená zmena rozpočtu mesta, ktorá by priamo finančne podporila divadelný festival Dotyky a spojenia a aj 101. ročník Scénickej žatvy,“ povedala Marína Gallová, predsedníčka komisie kultúry zriadenej pri MsZ v Martine.

Ďalej poslancový zbor informovala o tom, že v komisii prijali rozhodnutie v súčasnosti nepodporiť celoplošnú maľbu v rámci mesta Martin, ale na budúci rok chcú aj v spolupráci s Útvorom hlavného architekta vyhlásiť verejnú výzvu na konkrétnu tému, čo by umožňovalo prihlásiť sa viacerým záujemcom o tvorbu muralu v meste.

Medzi podporenými projektmi sú rôzne charitatívne akcie, či už je to Martinský majáles alebo benefičný koncert Matka a dieťa Turca. Finančnú podporu podľa slov Dany Žigovej, podpredsedníčky kultúrnej komisie, získali aj vzdelávacie a kultúrne podujatia, ako napríklad Rozprávková cesta, Halloweenska cesta, Vianočná cesta, Deň architektúry, ale i výstava Hrady Turca, ktoré obohatujú poznatky o histórii, kultúre a tradíciách.

Medzi podporenými projektami sú i aktivity pre rodiny a mladých ľudí ako Maľovaný most, ktorý podporuje rozvoj výtvarných zručností a kreativity mladých talentov. Zelenú dostali aj rôzne inovatívne podujatia ako Tichá tancovačka, Gastroslavov park, Joga brunch a Vínokoštovka. Podporené bolo aj hudobné podujatie Friday Mass Open Air, dotáciu dostane i Detský folklórny súbor Turiec, takisto rôzne kultúrno-

-spoločenské inštitúcie, ktoré pripravujú rôzne podujatia. Spomeňme Maticu slovenskú, Turčianske kultúrne stredisko, Živenu – spolok slovenských žien, Turčiansku galériu, Kultúrnu platformu Parta, Kultúrne centrum Museum. Kompletný prehľad schválených dotácií je zverejnený aj na webovej stránke mesta.

Roman Kopka

Dotáciu z komisie kultúry získava aj Detský folklórny súbor Turiec, ktorý si v minulom roku pripomenul 40. výročie svojho vzniku.

Ilustračné foto: Chantal Bachová

Poslanci opäť raz rozhodli o personálnych zmenách v odborných komisiách

Právo predkladať návrhy na členov komisií, respektíve ich odvolanie, majú podľa rokovacieho poriadku len ich predsedovia.

Primátor Martina Ján Danko v stanovenej lehote nepodpísal uznesenie mestského zastupiteľstva č. 36/23, ktoré sa týkalo návrhov predsedov štyroch komisií na odvolanie a zvolenie členov komisií, keďže sa domnieva, že odporuje zákonu. Poslancom bolo v príslušnej informatívnej správe navrhnuté sporné uznesenie zrušiť a tí tak napokon aj učinili. Predsedovia komisií pripravili nové

návrhy a väčšina z nich bola väčšinou poslancov mestského zastupiteľstva akceptovaná (ZA: 16, PROTI: 12, ZDRŽALI SA: 2).

Z komisie ekonomickej boli odvolaní Milan Laurenčík a Martina Brém Knorová, naopak, zvolení za jej členov boli Peter Gavorník, Radovan Kočvara, Rudolf Kollár, Denis Cáder a Michal Budoš. Z komisie životného prostredia, verejného poriadku a požiarnej ochrany boli odvolaní jej členovia Jozef Petráš, Dávid Beinstein, Samuel Skokňa a Maroš Štubera. Za nových členov tejto komisie boli zvolení Zuzana Badová, Peter Sečan, Andrea Hrivnáková a Katarína Grajciarová.

Zmeny sa dotkli aj komisie dopravy. Odvolaní boli jej členovia Milan Ftorek, Milan Veterník, Marián Zajasenský, Dušan Kubička, Peter Bátorý a Pavol Jarab. Zvolení boli Marián Janík, František Rybárik, František Zicho, Peter Török, Ivan Klein a Vladimír Mečko.

Členstva v komisii školstva, vzdelávania a mládeže sa vzdali Jozef Sopoliga, Andrea Bačeová, Jaroslava Paulovičová. Zvolení do nej boli Tomáš Zanovít, Bruno Horecký, Andrej Rodák a opätovne Jozef Sopoliga. Zloženie komisie kultúry doplnil Martin Lechan.

Navrhované personálne zmeny v komisii regionálneho rozvoja a cestovného ruchu, o ktorých sa hlasovalo samostatne, mestské zastupiteľstvo neschválilo (ZA: 10, PROTI: 14, ZDRŽALI SA: 5).

(KP)

Nielen na Deň Zeme sa stovky Martinčanov pustili do skrášľovania nášho mesta

Upratovalo sa vo všetkých mestských častiach, najmä pri oddychových zónach, v parkoch, lesoch, ale aj pri potokoch, jazierkach či na nábreží rieky Turiec. Ale aj v muzeálnej záhrade.

O týždeň skôr ako v iných mestských častiach začali s upratovaním v Záturčí. Na brigádu prišlo síce len pár ľudí, ale aj tak za dve hodinky v malom parku neďaleko Gándhího ulice, spravili kus roboty. „Kedysi to tu bolo veľmi zanedbané, nachádzali sa tu ešte aj panely či sutiny pochádzajúce z výstavby sídliska, no postupne sme tento mestský priestor dali do poriadku. Upravili sme terén, nasadili trávnu i pár stromčekov. Dnes opíľujeme vyschnuté časti drevín, popritom sa zbierali odpadky,“ povedal Tomáš Zanovít, poslanec zo Záturčia.

Jeho kolega – Róbert Gajdoš následne vysvetlil, že by chceli park trochu oživiť a skrášliť.

„V pláne máme dosadiť ďalšie dreviny, vytvoriť chodníčky a popri nich osadiť lavičky. Len kúsok od bytoviek by tu vznikol zaujímavý oddychový priestor, kde by sa dalo posedieť i poprechádzať.“

Michal Uherčík doplnil, že projekt je už hotový, teraz sa hľadajú možnosti financovania.

Začiatok v rovnakú hodinu

Na Deň Zeme, keď sa o 10. h začalo s očistou mesta v ďalších šiestich mestských častiach, bolo oveľa lepšie počasie, nepršalo, naopak, brigádnikov hriali slnečné lúče.

V najväčšej mestskej časti sa tradične upratovalo v oddychovej zóne pri Medokýši v Jahodníckych hájoch. K poslancom a poslankyniam sa pridalo aj niekoľko ľudí z Ľadovne, mladší i starší. Hrabali najmä popadané lístie okolo preliezačiek, chlapi z rybárskeho zväzu sa zas zamerali na čistenie potoka.

„Začali sme od bytovky na Ševčenkovej ulici a došli sme až tu k prameňu medokýša. Z vody sme kadečo povytahovali: plastové fľaše, oblečenie, koberce. Týmto odpadom sme naplnili asi desať vriec. Kedysi to bolo ale oveľa horšie, teraz sme mali o niečo menej roboty,“ povedal rybár Pavol Pivko. Výbor mestskej časti sa postaral o guľášik, ktorý si brigádnici pochvalovali. Prvý v roku vraj najviac chutí.

V Košútoch sa dobrovoľníci stretli pri známom jazierku pri „Atiláku.“ Upratovalo sa nielen priamo pri ňom, ale aj v blízkom okolí. Odmenu bol okrem pocitu dobre vykonanej práce aj hlivový guľáš. „Naše združenie Algade-Art sa o jazierko dlhodobo stará, má ho prakticky pod patronátom, a tak bolo trochu aj mojou povinnosťou prísť sem na brigádu, hoci sama bývam na Kolónii Hviezda. Je to moja srdcová záležitosť, mám to tu veľmi rada. Len mi je trochu ľúto, že pár jednotlivcov sa niekedy nevie vpratať do kože a občas tu po sebe

Do očisty mesta sa tradične zapojili aj pedagógovia a žiaci z Mudroňky, bolo ich takmer 400. Spoločne vyzbierali 38 vriec odpadu.
Foto: archív BH

zanechajú neporiadok. Nachádzame tu fľaše od alkoholu, ohorky z cigariet, ale aj injekčné striekačky,“ povzdychla si Alena Žáková. „Ale verím, že časom to bude lepšie a ľudia si začnú viac vážiť to, čo máme,“ ako niekdajšia učiteľka nestráca nádej.

Neskutočná skládka odpadu

V Priekope sa brigádovalo na Jedľovinách a v lesoch okolo Partizánskeho cintorína. Tam si trojica chlapov merala sily s obrovskou skládkou.

„Má ju na svedomí človek bez domova, ktorý tu do lesa, kde prebýval, naznašal neskutočne množstvo haraburdia. O skládke sme sa dozvedeli z fotiek, problém riešila aj naša mestská polícia. Zistilo sa, že ten, kto to tu spáchal, je zbavený svojprávosti a ani si neuvedomuje, čo robí,“ povedal viceprimátor Stanislav Thomka.

„Keď takéto niečo človek vidí na vlastné oči, tak musí byť z toho sklamaný a frustrovaný. Na prvý šup to asi všetko neupraceme, sme tu len traja, no keď nás bude trošku viac, tak za dva-tri dni to dáme do poriadku,“ podotkol ďalší viceprimátor Adam Žilák.

Na Jedľovinách okrem poslancov upratovali hasiči, ľudia z Priekopy, pridali sa aj poľovníci.

„Je nás tak do dvadsať, zbierame odpadky nielen v lese, ale i pri brehoch potoka,“ povedal Ľubomír Vaňko, predseda VMČ Martin-Priekopa. Poslanca Martina Hudeca potešilo, že neporiadku bolo na Jedľovinách menej ako inokedy. „Možno to s nami ľuďmi nie je až také zlé, ako si myslíme,“ s úsmevom dodal.

Jarná očista sa konala aj na Severe, brigádnici sa stretli pri školských zariadeniach na ulici Východná a okolo tohto miesta aj upratovali. Pomôcť prišiel aj Martin Kupčok, o brigáde sa dozvedel z mobilnej aplikácie mesta, kde mu prišla pozvánka. „V minulosti bývali takéto akcie samo-

zrejmostou, nie je to teda pre mňa nič nové. Rád pomôžem, keď môžem.“

Ľudia z Podhája a zo Stráni sa zišli pri športovej hale a následne sa rozdelili na tri skupinky. Prvá vyzbierala odpadky popri rieke Turiec, druhá na trávnatých plochách Košarišťanovej, Dobšinského a Fatranskej ulice. Tretia partia čistila priestor na konci Stráni pri niekdajšom hoteli Grandis a lanovke. Spolu vyzbierali 20 vriec odpadu. Pokračovalo sa však aj v nedeľu pri rodinných domoch na ulici Hrdinov SNP a Horskej.

Hybaj hrabať je osvedčená komunitná akcia

V mestskej časti Martin-Stred sa do jarnej očisty zapojilo zrejme najviac obyvateľov mesta, k čomu napomohla aj tradičná akcia známa pod názvom Hybaj hrabať. Dobrovoľníci, stálice i nové tváre, sa už po ôsmy raz stretli v nádhernom prostredí muzeálnej záhrady.

„Bolo fajn takto spojiť sily. Kto chcel, hrabal v záhrade, ktorá sama osebe svojou históriou, krásou i atmosférou láka ľudí na takéto aktivity. Kto chcel hrabal mimo nej smerom k Hviezdoslavovmu parku či smerom k Slovenskej národnej knižnici,“ povedal poslanec mesta Juraj Marček.

Martinčan Richard Pilník prišiel pomôcť s manželkou Mirkou, dcérou Zuzanou a synom Dávidom.

„Bývame blízko, je to veľmi krásne miesto, ktoré využijeme v lete aj na nedeľnú prechádzku.“

Do jarnej očisty sa už v piatok 21. apríla zapojili aj stovky školákov, mnohí z nich pomohli skrášliť trávniky na sídliskách. My sme žiakov zo ZŠ na Ul. Nade Hejnej stretli na Ľadovni okolo Lermontovej ulice, ale aj v Jahodníkoch. Najčastejšie decká dvíhali zo zeme ohorky z cigariet, najmä spod balkónov, lavičiek, či pri autobusových zastávkach. Aj to o nás niečo vypovedá...

Roman Kopka, Jana Cikhartová

Akcia Hybaj hrabat je zaujímavá aj pre mladé rodiny s deťmi.
Foto: Janka Cikhartová

Na Podháji sa upratovalo aj pri nábřeží rieky Turiec.
Foto: FB VMČ Podháj-Stráne

Oddychová zóna Medokýš v Jahodníckych hájoch. Aj tu sa odpratávalo lístie.
Foto: Roman Kopka

Mladé dobrovoľné hasičky zo Záturčia, Vivien Šípošová (vpravo) a Monika Tichá, rady pomohli.
Foto: Roman Kopka

V Priekope sa upratovalo na „Kolónke“. Aj pri chate Storočnica.
Foto: Roman Kopka

Zdenka Kováčiková pri práci v muzeálnej záhrade.
Foto: Janka Cikhartová

Fotografia hore: Nečistoty sa odstraňovali aj z jazierka.
Foto: Roman Kopka

Fotografia dole: Dobrovoľníci zo Severu.
Foto: Janka Cikhartová

Fotografia vľavo: Do jarnej očisty sa zapojili aj martinské školy. Žiaci IV. B ZŠ na Ul. Nade Hejnej upratovali v Jahodníckoch oproti Daňovému úradu.
Foto: Roman Kopka

Mesto Martin je na Slovensku lídrom v prístupe k športovým dotáciám

O rozdelení 100-tisíc eur z dotácie pre šport v meste rozhodujú priamo rodičia a aj dospelí športovci do 23 rokov.

Mesto Martin už tretí rok po sebe zvolilo inovatívny prístup k rozdeleniu športových dotácií. O približne tretine z celej sumy rozhodujú rodičia. Tí budú mať od 1. mája možnosť cez informačný systém mesta pod názvom Paisy rozhodnúť, ktorému športovému klubu pôjde dotácia z mesta prostredníctvom mestských športových poukazov.

Dôležité bolo, aby kluby, ktoré spĺňali podmienky stanovené pre 1. pilier všeobecne záväzného nariadenia, do 26. apríla zaregistrovali svoju žiadosť o poskytnutie dotácie. Následne mohli byť zaradené do výberu pre rodičov či mládež. Tí si v Paisy môžu do 19. mája vygenerovať a uplatniť mestský športový poukaz. Link na generovanie a uplatnenie poukazu je: <http://paisy.app/mesto-martin/mestsky-sportovy-poukaz>

Rozhodovať budú aj Martinčania

„Čo sa na celoštátnej úrovni nepodarilo presadiť od roku 2015, keď boli schválené športové poukazy zákonom o športe, to my v Martine úspešne využívame v praxi už tretí rok po sebe. Mesto Martin prostredníctvom komisie športu rozdeľuje športovým klubom dotáciu v roku 2023 v celkovej výške 250 000 eur a ďalších 80 000 eur prostredníctvom dotácie na vrcholový šport. O bezmála tretine tejto sumy môžu rozhodnúť priamo naši občania. Snažili sme sa dať rodičom (zákonným zástupcom) detí od 5 rokov a už dospelým mládežníkom do 23 rokov s trvalým pobytom v Martine možnosť priamo určiť, ktorú športovú organizáciu a jej činnosť podporia. Takáto forma dotácie zrovnoprávňuje športové kluby a je presným zrkadlom toho, akým spôsobom daný klub pracuje s deťmi a mládežou,“ povedal Adam Žilák, zástupca primátora mesta, ktorý je zároveň i členom komisie športu.

Športové poukazy aj ako motivácia pre kluby

Po prvý raz zaviedlo mesto športové poukazy do praxe v roku 2021. Kým prvý rok ich bolo 486, o rok neskôr ich uplatnili o vyše 150 viac, presne 642.

„Priamymi dotáciami na šport sa snažíme motivovať kluby, aby mali vo svojich radoch čo

Systém športových poukazov pomohol k oveľa vyššej dotácii na činnosť aj JC ZŤS Martin.
Foto: FB JC ZŤS Martin

najviac detí a mládežníkov s trvalým pobytom v Martine, a taktiež aby lepšie pracovali s rodičmi detí,“ podotkla Lucia Hrivnáková, predsedníčka komisie športu zriadenej pri MsZ v Martine.

Okrem formy udeľovania dotácií zaujalo mesto Martin aj inovatívnym prístupom, keď

V tomto roku mesto Martin vyčlenilo na dotácie pre šport 330-tisíc eur.
Foto: FB MHA Martin

prišlo s užitočným technickým riešením prerozdelenia dotácií automatizovane cez mestský informačný systém Paysy.

„Rodič (zákonný zástupca) alebo dospelý mládežník do 23 rokov, s trvalým pobytom v Martine, môže vygenerovať a uplatniť svoj poukaz na základe zadania identifikátora, ktorým je rodné číslo. Po overení pomocou sms kódu môže vybrať športovú organizáciu, pre ktorú chce poukaz uplatniť,“ vysvetľuje postup za prevádzkovateľa systému Roman Krajniak.

„V roku 2022 bolo 15 oprávnených športových organizácií, ktoré vykonávajú svoju činnosť v uznanom športe podľa Zákona o športe. Pri hodnote jedného športového poukazu vo výške 155,50 eura bola celková prerozdelená suma dotácie 99 831 eur,“ zdôrazňuje Matej Nosek, člen komisie športu.

Pár príkladov z praxe alebo prečo sa snaha vypláca

V roku 2020, teda rok pred zavedením športových poukazov, dostal Judo Club ZŤS Martin dotáciu vo výške 1 200 eur. O rok neskôr, vďaka športovým poukazom, získal dotáciu viac ako

”

Vďaka exaktným dátam sa vieme lepšie rozhodnúť, ktoré športy podporíme viac.

ADAM ŽILÁK,

VICEPRIMÁTOR MESTA MARTIN

šestnásobnú, vo výške 7 335 eur. „Aj v tomto prípade sa potvrdzuje, že je lepšie menej zbytočne hovoriť, ale viac pracovať. Takúto filozofiu sme nastolili už pred štyrmi rokmi a na základe dobrých skúseností v nej budeme aj pokračovať,“ zhodnotil Ján Danko, primátor mesta Martin.

Obdobný prípad nastal pri tanečnom klube Martico New Age, ktorý v roku 2021 dostal dotáciu štvornásobne vyššiu oproti predošlému roku. Pri športovom klube MHA Martin zameranom na mládežnícky hokej stojí za zmienu, že v roku 2022 získal vďaka športovým pouka-

zom viac ako 24-tisíc eur, čo je oproti predošlému roku približne dvakrát toľko.

Digitalizácia pomôže získať cenné dáta

Zásluhou digitalizácie, či už v športe alebo i v iných oblastiach, môže mesto získať aj dôležité údaje.

„Vďaka exaktným dátam o počte, demografii, či miere zapojenia športujúcej mládeže, sa vieme napríklad lepšie rozhodnúť, ktoré športy podporíme viac, prípadne kde budeme investovať,“ vysvetľuje ďalšie benefity zástupca primátora mesta Adam Žilák.

Mesto zvažuje aj ďalšie využitie digitalizácie v iných ako športových oblastiach.

„Nástroj, ktorý má mesto v rukách, môže byť využitý aj na ciele a účelové prerozdelenie zdrojov od nadácií, sponzorov, napr. pre znevýhodnené komunity, a to nielen v športe, ale aj v kultúre, sociálnych veciach a pod,“ myslí si prevádzkovateľ systému Roman Krajniak. „Samozrejme, tento projekt by nebol možný bez podpory vedenia mesta, ktoré bolo vždy ústretové a ochotné spolupracovať,“ doplnil ešte na záver.

(RED)

DETSKÁ TOUR PETRASAGANA 2023

Martin
21. máj
2023

nedeľa/ 10.30 hod.
letisko Tomčany

spoluorganizátor

MARTIN

MINISTERSTVO
DOPRAVY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

exkluzívny partner

SKODA

hlavní partneri

DYNAMIK

MINISTERSTVO
VÝCHOVY, MLÁDEŽI
A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

origos

IS INDUSTRY
SOLUTIONS

organizátor

DETSKÁ TOUR
PETRASAGANA

generálny partner

SLOVENSKÁ
sporiteľňa

Je čas postaviť sa
na vlastné kolesá

Prihláste sa na
www.detskatour.sk

JEDNOU VETOU

■ **Kniha Turca 2022.** Spomedzi 31 knižných titulov nominovaných v populárnej ankete najviac hlasov v kategórii Beletria získala Katarína Adamicová a jej kniha Ján Buchanec: Spomienky profesora a v kategórii Odborná literatúra kolektív autorov za publikáciu Tváre histórie, Sklabiňa, Martin a Turiec v spomienkach Ondreja Kučeru.

■ **Iokasté na cestách.** Po portugalskom Porte sa bude martinská inscenácia SKD Iokasté prezentovať na Novej dráme v Bratislave (15. 5.), Divadelnej Flóre v Olomouci (18. 5.), uvidia ju festivaloví diváci v Brne (Divadelní svět, 19. 5.) a sériu májových zájazdov ukončí na festivale Dream Factory v Ostrave (30. 5.).

■ **Divadelný súbor Olgy Borodáčovej.** Martinský súbor získal na tohtoročných Turčianskych divadelných dňoch 2023 za inscenáciu Rysavá jalovica v réžii Dany Rusnákovej a kolektívu čestné uznanie.

■ **Turčianske javisko s martinskými Drobátkami.** Na krajskej postupovej súťaži neprofesionálneho divadla získala ocenenie s priamym postupom na celoštátne kolo FEDIM 2023 (1. miesto) inscenácia Môj skvelý brat Robinzon martinského Divadelného súboru Drobátka, ktorý pracuje pod režisérskym vedením Pavly Musilovej.

■ **Knižnica bez políc.** Slovenská národná knižnica v Martine spustila portál dikda.snk.sk, ktorý ponúka registrovaným čitateľom viac ako milión autorsky voľných a obchodne dostupných diel bezplatne a z ktoréhokoľvek miesta, na vyhľadávanie kópií kníh, časopisov, článkov, fotografií a iných dokumentov.

■ **Najkrajšia kniha aj z Martina.** V súťaži Najkrajšie knihy Slovenska za rok 2022 ocenili v kategórii: Študijné práce poslucháčov výtvarných a polygrafických škôl aj publikáciu Lucie Janíkovej Rieka z mlieka, ktorú vydala a vytlačila Súkromná spojená škola Martin.

■ **Nočné spoje pre kultúru.** Na mestskom úrade pripravujú novinku – zavedenie nočných spojov pre účastníkov rôznych kultúrnych podujatí, ktoré sa konajú v centre mesta, najmä počas divadelného festivalu Dotyky a spojenia a Kultúrneho leta.

■ **Ilustrácie rozprávkových hrdinov.** Tvorila druhú časť výstavy Svet detskej fantázie v Múzeu Andreja Kmeťa SNM v Martine, určenej hlavne na letnú sezónu, pochádzajú z dielne Tomáša Dobríka a zachytávajú prierez jeho tvorbou. (VL)

)ilustračné foto: freepik.com

Za „papuče“ možno budeme ďakovať, objektívna zodpovednosť vyjde vodičov drahšie

Mestská polícia v Martine začala od 9. mája uplatňovať riešenie priestupkov prostredníctvom tzv. objektívnej zodpovednosti. V praxi to znamená, že za porušenie pravidiel cestnej premávky zodpovedá majiteľ vozidla a nie jeho vodič.

Možnosť používať inštitút tzv. objektívnej zodpovednosti pre obce a mestá zaviedol doplnok zákona o cestnej premávke a zákona o priestupkoch, ktorý nadobudol účinnosť už 1. mája pred dvoma rokmi. Mestská polícia v Martine, rovnako ako aj mnohé iné mestské a obecné polície na Slovensku, pristupujú teraz k uplatňovaniu týchto zákonov v praxi.

Základný rozdiel medzi subjektívnou zodpovednosťou (priestupok) a objektívnou zodpovednosťou (správny delikt) je ten, že kým pri subjektívnej zodpovednosti je osobou zodpovednou za porušenie pravidiel cestnej premávky ustanovených zákonom o cestnej premávke vodič vozidla, pri objektívnej zodpovednosti je osobou zodpovednou držiteľ vozidla.

Objektívna zodpovednosť sa osvedčila

Inštitút objektívnej zodpovednosti uplatňuje štátna polícia už niekoľko rokov a dá sa povedať, že sa osvedčil najmä pre jeho objektívnosť. Porušenie pravidiel cestnej premávky je detekované bez ohľadu na postavenie, sociálne pomery, zamestnanie, príslušnosť k etniku vodiča alebo držiteľa vozidla.

Rýchlejšie je i konanie o protiprávnom skutku, zabezpečuje individuálnu i generálnu prevenciu a v neposlednom rade zlepšuje vymáhateľnosť uloženej pokuty. V rámci subjektívnej zodpoved-

nosti za priestupok sa skutok zaznamenáva do karty vodiča, v rámci objektívnej zodpovednosti za správny delikt sa skutok neeviduje na kartu vodiča a nehrozia žiadne následky. Zaplatením pokuty sa konanie končí.

Aké pokuty môžu policajti uložiť

Pokuty majú pri využití inštitútov subjektívnej, resp. objektívnej zodpovednosti rozdielnu výšku. Kým za priestupok (subjektívna zodpovednosť) možno uložiť pokutu do výšky 50 €, pri závažných priestupkoch (neoprávnené zastavenie a státie na vyhradenom parkovacom mieste pre osobu so zdravotným postihnutím a tiež zastavenie a státie na železničnom priecestí, v podjazde a v tuneli a vo vzdialenosti kratšej ako 15 m pred nimi a 15 m za nimi) je to do výšky 150 €.

Za správny delikt (objektívna zodpovednosť) sa uloží pokuta vo výške 78 €, resp. 52 €, ak je zaplatená do 15 dní. Pri závažných priestupkoch je to pokuta vo výške 198 €, resp. 132 €, ak je zaplatená do 15 dní.

Uprednostňujú vysvetlenie konania

Mestská polícia v Martine bude naďalej pri zistení porušovania pravidiel cestnej premávky uprednostňovať subjektívnu zodpovednosť vodiča vozidla za priestupok pred objektívnou. No pritom je vhodné zdôrazniť potrebu zmeny optiky všeobecného odporu zo strany verejnosti voči používaniu technických prostriedkov („papučí“). Ich použitie by sa malo skôr chápať ako ústretový krok zo strany mestských policajtov s cieľom vytvoriť priestor na osobný kontakt príslušníka mestskej polície s vodičom a vysvetlenie jeho konania, čo pri objektívnej zodpovednosti vo všeobecnosti nie je možné. (RED)

Tanečníci a tanečnice z celého Slovenska predviedli v Martine svoje umenie. Foto: archív TK Deep

Drina a odriekanie prináša ovocie. Aj v tanci

Počas predposledného aprílového víkendu sa v športovej hale na Podháji uskutočnil 12. ročník celoslovenskej tanečnej súťaže

CAPRI-SUN Deep Dance League 2023. V priebehu dvoch dní na nej súťažilo 39 klubov s 1 340 tanečníkmi z celého Slovenska.

Súťaž patrila tanečníkom viacerých vekových kategórií a disciplín – disco dance, hip hop, art, street a hobby. Posledná z menovaných je určená tanečníkom – začiatočníkom. Záštitu nad podujatím mal primátor Martina Ján Danko, počas jeho priebehu prišli tanečníkov povzbudiť aj poslanci mesta Zuzana Badová, Tatiana Červeňová, Martin Hudec a Dana Žigová. Organizácia podujatia trvala niekoľko mesiacov a nasadenie Tanečného klubu Deep tiež. Svojimi úspechmi je známy nielen na Slovensku, ale aj za hranicami. V minulom roku v disco disciplínach získal tento klub až šesť titulov majstrov sveta a štyri tituly majstra Európy.

„Moje poďakovanie patrí všetkým tanečníkom, trénerom, ale aj rodičom, ktorí nás neuvěřiteľne podporujú. Organizovali sme toto podujatie pre tanečníkov, ktorí tančujú od srdca a tí nám aj mentorom ukázali, že odriekanie, slzy, veľká drina a vyčerpanie vždy prinášajú svoje zaslúžené ovocie. A verím, že na svoje si prišli aj diváci, ktorí nešetřili potleskom,“ povedal Miroslav Frolo z martinského tanečného klubu Deep. **Jana Cikhartová**

ZO ŽIVOTA MESTSKÝCH ČASTÍ

MČ ZÁTURČIE

V Záturčí už majú detské dopravné ihrisko

Cyklistov je plné mesto a medzi nimi sú aj malé deti. Kde inde sa majú naučiť bezpečnému správaniu sa na cestách, ak nie na detskom dopravnom ihrisku. Také nedávno pribudlo v mestskej časti Záturčie.

Najlepšie je vstúpiť si dopravnú výchovu a správanie na cestách od útleho veku. Túto myšlienku si osvojila aj Veronika Hrkľová zo Združenia Turiec pre deti, keď pred časom začala premýšľať o vybudovaní detského dopravného ihriska v Záturčí. S pomocou rodičov detí, poslancov mestskej časti a aj mesta Martin sa dobrá vec podarila a v piatok 21. apríla bolo detské dopravné ihrisko vo vnútrobluku na Gandhiho ulici slávnostne otvorené. Na otvorenie prišli nielen rodičia s deťmi, ale aj príslušníci mestskej polície, ktorí malým cyklistom či kolobežkárom vysvetlili, na čo si v cestnej premávke majú dávať pozor a aký význam majú dopravné značky, ktoré sú súčasťou ihriska.

Pred slávnostným prestrihnutím pásky, o čo sa postarali prítomné deti, sa zúčastneným prihovoral poslanec Michal Uherčík, ktorý ocenil túto komunitnú aktivitu. A potom sa už v sprievode policajtov malí cyklisti na kolobežkách a bicyklíkoch vybrali na prvú ostrú predvážiacu jazdu.

Deti si ju, samozrejme, užili. Ale neostalo len pri nej, zabaviť sa mohli aj pri rôznych hrách.

Na prvú jazdu dopravným ihriskom sa deti vydali v sprievode mestskej polície. Foto: Jana Cikhartová

Napríklad aj pri skladaní pexesa s dopravnými značkami, za čo dostali sladkú odmenu. A plusom bolo aj to, že čo sa na ihrisku naučili, pasťkami nakreslili na papier.

Jana Cikhartová

MČ PODHÁJ-STRÁNE

Záhradkári budú oslavovať.

Chcú upraviť cestu a parkovisko

Aj na aprílovom stretnutí poslancov a obyvateľov mestskej časti Podháj-Stráne sa objavili nové podnety na riešenie. Na výbore mestskej časti poslanci dostali niekoľko nových podnetov a požiadaviek na vybavenie. Drahuša Kamenská, predsedníčka jednej z organizácií zväzu záhradkárov, požiadala o opravu mosta a spevnenie príjazdovej cesty do záhradkárskej oblasti a úpravu parkoviska na Molišovo, ktoré sú v havarijnom stave. Budúci rok záhradkárska oblasť plánuje oslavu príležitosti 45. výročia založenia, a to aj za účasti zahraničných hostí, preto by záhradkári boli radi, keby sa prostredie v jej okolí zveľadilo.

Starosti robí obyvateľom aj priechod pre chodcov a cyklistov medzi hlavnou svetelnou križovatkou nad slimákom a kruhovým objazdom. Priechod je súčasťou cyklotrasy okolo rieky Turiec. Občania požadujú zvýšiť jeho bezpečnosť vhodným osvetlením. Predmetom diskusie bol aj projekt výstavby na Horskej ulici, ktorý inicioval Urbár Martin. **(JC)**

Premiestnenie zastávky na Podháji

Dopravný podnik mesta Martin upozorňuje, že zastávka Podháj II (smer Dolné Záturčie) bude z dôvodu rekonštrukcie Námestia protifašistických bojovníkov premiestnená približne o 50 m k zastávke Podháj III. DPMM žiada cestujúcich, aby využívali dočasnú zastávku označenú zeleným prenosným označovníkom. **(RED)**

MČ MARTIN-STRED

Platíme dlh z minulosti. Odráža sa to aj na režime pešej zóny

Po každej zime sa takmer vždy objavia v centre mesta ohrádky okolo zničenej dlažby a opravuje sa. No popraskaná dlažba nemusí byť vždy iba dielom počasia.

Nákladník odvážal materiál potrebný na odinštaláciu ľadovej plochy. Dostal výnimku na vjazd, iná možnosť nebola.
Foto: archív JŠ

Upozornili nás na to viacerí občania. Keď bolo treba za Milleniom zlikvidovať technické zázemie ľadovej plochy, zaparkovalo pri nej asi 10–12-tonové auto, chlapi naložili na jeden raz mantinely a technológiu a odviezli to. Po aute ostali popraskané dlaždice.

Vstup áut do pešej zóny má obmedzenia

„Aj ja som sa podieľal na príprave všeobecne záväzného nariadenia mesta (VZN), ktoré sa venovalo vjazdom do pešej zóny. Spomínam si, že sme tam naformulovali podmienku, aby sa povolil vjazd iba vozidlám, ktoré obsluhujú prevádzky bez možnosti zadného zásobovania, robia stavebné práce či havarijné opravy a podobne s hmotnosťou do 3,5 tony,“ hovorí Juraj Stahl, predseda Výboru mestskej časti Martin - Stred.

„Auto s prívesom, ktorého posádka likvidovala ľadovú plochu, nebolo tejto „hmotnostnej kategórie“ a som za to, aby sa takýmto autám nedávala výnimka,“ upozorňuje J. Stahl sa odvoláva na VZN č. 128 o miestnej dani za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta. Prečo sa porušuje?

Dedičstvo, ktorému musíme čeliť

„Mesto Martin bolo vybudované pred rokmi, pričom hlavná cesta prechádzala stredom dnešnej pešej zóny,“ vysvetľuje hovorkyňa mesta Zuzana Kalmanová. „Toto dedičstvo do istej miery prispelo k jej najväčšiemu problému, za ktorý platíme daň dnes. Viaceré obchody, inštitúcie alebo organizácie, ktoré pripravujú spoločenské a kultúrne podujatia, nemajú žiadnu prístupovú cestu na prísun materiálu,“ dôvodí.

Dodáva, že riešenia sú dve: kompletný zákaz prejazdu vozidiel s výnimkou sanitiek a hasičov,

alebo tolerovať tento stav a udeliť pre nevyhnutné prípady výnimky. „A to bol aj prípad ľadovej plochy. Martinčania sa na jednej strane tešili, že v strede mesta mali ľadovú plochu, ale na druhej strane materiál, z ktorého bola zložená, sa nedal a ani v budúcnosti nebude dať doviezť inak ako po pozemnej komunikácii,“ uzatvára túto tému hovorkyňa.

No dopĺňa, že áno, pešia zóna nebola stavebne dimenzovaná na prejazd veľkých áut, preto mesto musí každoročne vymeniť niekoľko poškodených dlaždíc, čo sa dá vylúčiť iba absolútnym zákazom vstupu vozidiel do centra mesta.

Prestavba nevyriešila všetko

Okrem iného VZN č. 128 sa venuje aj vjazdom bicyklov, elektrobicyklov, kolobežiek, elektrokolobežiek, ľudí na kolieskových korčuliach, skateboarde alebo inom samovyvažovacom vozidle. Tieto „vozidlá“ sa môžu pohybovať iba na trase po Divadelnej ulici a Ulici 29. augusta.

Podľa všetkého ide o dôsledok nedobudovania prvej etapy prestavby pešej zóny, ktorá rátať aj so zásobovacími komunikáciami a odvozom odpadu od zadných traktov budov, a ktorá sa v tom čase (rok 1998) nevenovala trasovaniu cyklo dopravy v centre. Riešenie, ktoré sa na prejazd cyklistov ponúka dnes, má iba odporúčací charakter.

Možno by pomohlo trvať na pravidlách

„Ak sa máme s týmito témami vysporiadať, chcelo by to podľa môjho názoru viac disciplíny a ochoty mesta trvať na pravidlách,“ naznačuje východisko

J. Stahl. „Viem si predstaviť, že minimálne v profile Ulice M. R. Štefánika od sídla VÚB po Tatra banku by pešia zóna mohla slúžiť iba chodcom. Okrem jednej prevádzky majú všetky vyriešený prístup zo zadných traktov, odkiaľ sa dá zásobovať a odvážať odpad.“

Predseda VMČ Stred upozorňuje, že dnes si to mnohé prevádzky zľahčujú a využívajú výnimky. Viacerí sa odvolávajú na rôzne obmedzenia majiteľov nehnuteľností. „Ak niekto prenajíma budovy a zároveň obmedzuje nájomcov v zásobovaní a odvoze odpadu, čo sa dnes deje, mal by si uvedomiť, že prenájom v centre mesta vyžaduje aj splnenie podmienok spojených s jeho režimom a nájomcom ich má vytvoriť,“ upozorňuje J. Stahl.

Zadná komunikácia nebude všade

Veľká časť prevádzok na uliciach 29. augusta a Divadelnej takúto možnosť nemá a niektoré zadné komunikácie ani vytvorené mať nebudú. Platí to aj pre stredový ostrov – budovy od sídla UNI Credit Bank po dnešné sídlo Slovenskej sporiteľne, ktoré sa musia obsluhovať z Ulice 29. augusta.

„Tam sa nevyhneme pohybu áut povolených toľko a ani cyklistom. No spôsob, akým je dnes vyznačená možnosť prejazdu cyklistov, nie je v poriadku. Cyklistov síce značenie navádza na ulice 29. augusta a Divadelnú, ale ide iba o odporúčenie a prípadné nerešpektovanie sa nemôže pokutovať,“ otvára predseda VMČ Stred ďalší problém pešej zóny.

Prihovára sa za riadne dopravné značenie, ktoré by usmernilo cyklistov a kolobežkárov a im podobných na vyhradenú trasu. Martinčania si možno na dnešný stav zvykli, no určite majú návestníkov mesta.

Mesto nemá ideálne súbežné ulice pre cyklotrasy

Podľa neho by malo mesto hľadať riešenia ako definitívne dostať z pešej zóny tých cyklistov, ktorí sa iba potrebujú premiestniť zo severu na juh a opačne bez toho, aby potrebovali v centre zastat.

„Treba s tým rátať napríklad pri revitalizácii Malej hory, Štúrovej štvrte či pri zmene režimu na komunikáciách rovnobežných s pešou zónou, možno aj za cenu zjednosmernenia niektorých z nich alebo budovania obojsmerných cyklotrás mimo priestoru historického centra mesta. To ale už vyžaduje viac času, plánov i financií,“ uzatvára J. Stahl.

Prejazd bicyklov pešou zónou je dlhoročná téma. „Mesto nemá ideálne súbežné ulice pre cyklotrasy, ktoré by viedli centrom mesta. Vyššie uvedené pripomienky už opakovane riešil Útvor hlavného architekta mesta Martin a súčasný stav je výsledkom návrhu architektov,“ vysvetľuje hovorkyňa Zuzana Kalmanová.

Viera Legerská

MČ KOŠÚTY

Na Hurbanke žiaci rozhodnú, ako minú tisíc eur

V týchto dňoch žiaci ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici v Košútoch dávajú na papier triedne projekty, ktorými sa budú uchádzať o hlasy svojich spolužiakov v zaujímavej pilotnej akcii, ktorá zapája deti do participácie na rozpočte mestskej časti.

Výbor mestskej časti (VMČ) Martin-Košúty pilotne prideliť v rámci parti-rozpočtu ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici tisíc eur, o použití ktorých rozhodnú školáci. Podľa poslanca Jozefa Petráša, predsedu VMČ, cieľom je podporiť budovanie dôvery detí v nástroje demokracie, ale aj rozvoj komunikatívnych a kreatívnych zručností cez aktívne zapojenie sa do rozhodovania o tom, ako zlepšiť svoju školu.

Neváhali, ponuku prijali

„Keď nám túto možnosť výbor dal, okamžite sme sa jej chopili,“ hovorí Renáta Mračková, riaditeľka ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici. „Veľmi aktívne u nás pracuje školský parlament, má svoju autoritu, prináša veľa dobrých nápadov na zlepšenie či zatraktívnenie času, ktorý žiaci trávia v škole. Vedeli sme, že aj s tým, ako čo najlepšie minúť tisíc eur, si žiaci poradia,“ dodáva.

Začalo sa to spracovaním časového harmonogramu. Peniaze škola dostala pred vyše mesiacom, minúť by ich mala ešte v rámci tohto školského roka. Hneď po prvom máji sa o účasti na parti-rozpočte dozvedeli pedagógovia

a vzápätí aj členovia školského parlamentu, ktorí zastupujú dvadsať tried od štvrtého ročníka nahor. Momentálne žiaci spracovávajú projekty.

Projekty sa budú týkať životného prostredia a voľného času

Oblasti škola určila dve: triedy môžu spracovať projekty na tému ekológie, resp. voľnočasovej aktivity a športu. Ich návrhy sa majú týkať svojím dosahom či obsahom čo najväčšieho počtu žiakov a zlepšenia ponuky servisu pre nich alebo možností, ktoré im škola môže vytvoriť, aby sa v nej cítili čo najlepšie. Zároveň majú vystihnúť to, čo školu momentálne aj najviac charakterizuje, a to záber na ekológiu a podpora športu v širokom rozsahu, nielen na hodinách telesnej výchovy.

„Uzávierka je 12. mája,“ vysvetľuje Zuzana Mikušová, učiteľka angličtiny a nemčiny, ktorá má na starosti školský parlament. „Potom si projekty preštuduje komisia, v ktorej budú okrem riaditeľky aj zástupcovia školského parlamentu, materskej školy a koordinátori školského parlamentu a športovej prípravy.“

Pedagógovia sú presvedčení o tom, že deti budú vedieť vybrať dobré projekty na realizáciu. Ich tvorivosť, myslenie i postoje krevujú aj na projektových dňoch.
Foto: Roman Kopka

Hlasovať sa bude o piatich projektoch, tri najlepšie zrealizujú

Táto komisia vyberie päť najlepších projektov a ich autori budú môcť počas piatich veľkých prestávok svoje projekty verejne odprezentovať a získať pre ne čo najviac priaznivcov. V poslednom májovom týždni bude hlasovanie. Galériu víťaznej päťky projektov doplnia v škole o nádoby, do ktorých sa budú môcť vhadzovať žetóny.

„Každý pedagóg a každý žiak, vrátane tých, ktorí navštevujú prvý až tretí ročník, dostane jeden žetón. Bude si môcť vybrať iba jeden projekt a dať mu svoj hlas. Nádoby nebudú prieľadné, nebudú sa môcť otvoriť, nebude sa dať s ich obsahom počas hlasovania manipulovať,“ opisuje priebeh hlasovania Z. Mikušová.

„Tento spôsob hlasovania sme uprednostnili preto, lebo zaručuje, že hlasovať budú iba tí, ktorých sa to týka – nie rodičia či súrodenci, čo by sa pri elektronickom hlasovaní nedalo skontrolovať. Je ľahko pochopiteľný aj pre žiakov najmladších ročníkov.“

Tri projekty, ktoré získajú najviac hlasov, dostanú 450, 350, resp. 200 eur a do praxe sa dostanú už v júni.

V škole nemajú obavy, budú to dobré projekty

„Participácia na rozpočte je aj pre nás novinka, ale tešíme sa, s čím deti prídu,“ komentuje riaditeľka. „Vnímame ju ako nultý ročník, v rámci ktorého získame skúsenosti. Neskôr, ak taká príležitosť bude, a ja verím, že bude, ich rozvineme.“

Riaditeľka dodáva, že vôbec nemá obavy o kvalitu projektov. Školský parlament, pod kuratelou ktorého sa celý projekt uskutočňuje, už v minulosti prišiel s veľmi dobrými nápadmi.

„Napríklad, na základe ich návrhu sme rozmiestnili v škole nádoby na separovaný odpad, stoly v relaxačných zónach, boli iniciátormi viacerých aktivít, ako bodovanie čistoty v triedach, organizovanie piatkov s tematickým oblečením, pomáhajú pri zápise prvkov či pasovaní prvkov. Vydarený bol Deň bez školskej tašky, v rámci ktorého sme sa snažili žiakom vysvetliť, že nie všetky deti na svete si môžu dovoliť školskú tašku mať. Sme veľká škola, napriek tomu sa snažíme žiť rodinne a školský parlament nám v tom pomáha,“ zhodli sa R. Mračková a Z. Mikušová.

Viera Legerská

MČ PRIEKOPA

Už aj Priekopa má monografiu, rýchlo si našla vďačných čitateľov

Kniha je zostavená z piatich kapitol. Prináša príbehy a spomienky ľudí, pozoruhodné fakty a aj fotografie z dávnej i nedávnej histórie.

Priekopa v premenách času. To je názov vzácnjej publikácie, ktorú v predposlednú aprílovú sobotu pred zrakmi jej autorov Jána Pokrievku a Jozefa Filla, ale i stovkou prajných hostí, uviedli do života jej krstní rodičia vodou z potoka Jordán a rieky Turiec. No krstilo sa aj vetvičkami zo známej priekopskej gaštanovej aleje.

„Tak, ako voda a zeleň na jar všetko oživujú, prajeme aj knihe, aby oživila spomienky na našich predkov a robila radosť každému, kto ju bude čítať,“ zažalala neobyčajnej publikácii pri krste Priekopčanka Vlasta Balková. Jej spolukrstiteľ

Krst vzácnjej publikácie vetvičkami z gaštanovej aleje a vodou z Jordánu a Turca.
Foto: Roman Kopka

Ján Šútovec, tiež Priekopčan, súhlasne prikyvoval a kropiac knihu vodou z Jordánu s úsmevom podotkol, že dnes to už vyznie neuveriteľne, ale v priekopskom potoku sa vraj naučil plávať.

Ján Pokrievka, ktorý prišiel s nápadom napísať knihu, ju označil za viacgeneračnú. Podľa jeho slov nie sú v nej zachytené len spomienky na dávnejšiu minulosť, ale mapuje aj udalosti z nedávneho obdobia.

„Priekopa má bohatú históriu a aj súčasnosť a bolo by škoda, keby sme všetky tie udalosti zo života nás i našich predkov nezachovali pre ďalšie generácie. Martin i Vrútky už podobné publikácie majú, a tak bol najvyšší čas napísať niečo aj o Priekope, ktorá bola dlhé obdobie samostatnou obcou a až na začiatku sedemdesiatych rokov 20. storočia ju spojili s Martinom,“ povedal priekopský lokálpatriot Ján Pokrievka.

Kniha má päť kapitol. Prvá sa venuje dávnej histórii, pri ktorej sa autori spoľahli na známe fakty historikov. Avšak pri ďalšej, ktorá je zameraná na roky 1900 až 1971 už čerpali aj zo spomienok nielen pamätníkov tohto obdobia, ale aj z rôznych materiálov – dokumentov i fotiek, uchovaných či už v štátnom archíve alebo aj na poväľách Priekopčanov.

Tretia kapitola hovorí o Priekope ako o súčasťi Martina a zachytáva jej významnú premenu v čase. Vo štvrtej kapitole sú zaznamenané rôzne spomienky Priekopčanov, aj tých, čo už žijú v blízkom alebo ďalekom zahraničí. Súčasťou publikácie, v rámci piatej kapitoly, sú portréty 73 osobností Priekopy z rôznych oblastí jej života.

Krst knihy sa niesol vo veľmi milej atmosfére, na prítomných ľuďoch bolo vidieť radosť z nevšedného diela, ktoré im pripomína život nielen predkov, ale aj ich samotných.

Príjemné popoludnie hrejivým slovom moderoval antikvár Ján Cíger z Mädokýša a ku gratulantom patrili aj predstavitelia mesta Martin, ktorí jej tiež po finančnej stránke pomohli na svet.

Primátor Ján Danko ocenil jej prínos nielen pre súčasníkov, ale i pre ďalšie generácie a poďakoval autorom za námahu i kus poctivej práce, ktorú pri písaní knihy vynaložili.

Roman Kopka

Máj sa týči aj nad areálom priekopského SIM-u

Stavanie mája patrí k našim ľudovým zvykom odpradáva a v súčasnosti naň nezabudli ani v Priekope, o čo sa postarali miestni dobrovoľní hasiči a urbánci v spolupráci s výborom mestskej časti.

Máj sa bude celý mesiac týčiť aj nad areálom SIM, ktorý mnohí Martinčania využívajú nielen na oddych, ale aj na rôzne, či už rodinné alebo spoločenské príležitosti.

„Vysoký smrek si chlapi vyhládli ráno v posledný aprílový deň v Jedľovinách. Mal asi vyše 20 metrov, tak ho ešte aj trochu skrátili. Strom sa tradične očistil od kôry, osobitne sme naň už na mieste, kde bol máj postavený, pripevnili vrchnú časť s konármi, ktorú nám popoludní pestrofarebnými stužkami pomohli vyzdobiť s pomocou rodičov, resp. starých rodičov najmä deti,“ povedal šéf hasičov Ľubomír Vaňko.

Všimli sme si, že chlapi na vysoký máj priviazali aj fľašu naplnenú dobre vypálenou slivovicou.

„Je to oldomáš pre tých, ktorí budú na konci mesiaca máj dávať dolu. Aj to patrí k tradícii tohto ľudového zvyku,“ dozvedeli sme sa od chlapov.

Stavanie mája sledovalo možno aj okolo 500 ľudí, ktorí aj vďaka príjemnému jarnému počasiu prežili peknú a pohodovú nedeľu. **(KP)**

A šup s ním hore. Keď sa to podarilo, zaznel od približne poltisíc ľudí aj veľký potlesk.
Foto: Roman Kopka

Do skanzenu sa dá chodiť celý rok, no najradšej ho vraj máme v lete

Hoci je Múzeum slovenskej dediny v martinských Jahodníckych hájoch otvorené celoročne, väčšina Martinčanov si jeho návštevu spája s letom, konkrétne s podujatiami národopisného roka.

Ten sa už začal akciami Už sa fašiang kráti, Veľká noc na dedine a v poslednú aprílovú nedeľu to bola Láska na dedine so stavaním májov. Najbližšie, 28. mája, návštevníkov čaká obľúbená Detská nedeľa.

Monotematické nedele majú pevný kalendár

„V skanzene organizujeme národopisný rok už po 33-krát a okrem monotematických nediel s pevne zakotvenými témami v kalendáriu máme v tomto roku aj niekoľko noviniek,“ informuje Michaela Konečná, kultúrno-propagačná manažérka MSD.

„Ide o prednáškový cyklus pre záhradkárov, ktorý organizujeme spoločne so ZO Slovenského zväzu záhradkárov vo Vrútkach. Jednotlivé prednášky sú každý mesiac a začali sme už v marci,“ vymenúva s tým, že program si záujemcovia nájdu na stránke MSD.

Prednášajú na nich záhradkári z praxe a vždy sú venované niektorej z aktuálnych tém, napríklad ukážkam rezu, štepenia, výsadby a ochrany ovocných stromov, pestovaniu úžitkových rastlín, na jeseň to bude zber úrody a príprava polí a sádov na zimné obdobie.

Za Gazdinou robou budú diváci putovať

Ďalšou z noviniek je divadelné predstavenie Gazdina roba (14. mája).

„V minulom roku malo u nás premiéru, tohto roku bude repríza. Zaujímavosťou tejto hry je, že sa odohráva vonku, na ulici a v jednotlivých objektoch skanzenu, a diváci za hercami zo Štúdia Pivnica putujú,“ opisuje M. Konečná. Dodáva, že v letnej sezóne, ktorá sa začala 1. mája, sa skanzen otvára pre návštevníkov okrem pondelka každý deň a v júli a auguste denne, vždy od 9. do 18. h.

Pre každého návštevníka niečo

Pripomína tiež, že každé z podujatí národopisného roka má svoje čaro. Najviac navštevovanou je Detská nedeľa, najčarovnejším je podujatie Na svätého Jána, spojené s oslavou letného slnovratu. A keďže sa koná večer a v noci a je spojené aj s hľadaním pokladu, každý rok si nachádza veľa fanúšikov.

Veľa ľudí príde do skanzenu aj na Turčianske slávnosti folklóru v júni, na Ľanovú nedeľu i Dožinky v auguste a tiež na Te prindžaras amen /

Národopisné nedele v martinskom skanzene si návštevníci veľmi obľúbili. Ilustračné foto: MSD

Spoznajme sa, ktoré bolo preložené z mája na júlový termín. Predstavuje sa na ňom rómska kultúra a remeslá a návštevníci si nielen túto tematickú nedeľu môžu spojiť aj s prehliadkou Múzea kultúry Rómov na Slovensku, ktoré je tiež súčasťou areálu MSD. Nájdu ho v kúrii z Blažoviec, ktorá je umiestnená blízko služobného vchodu do skanzenu.

V lete sa budú v areáli múzea, ktoré je najväčším múzeom v prírode na Slovensku a ročne do neho zavíta okolo 40-tisíc návštevníkov, konať letné tvorivé dielne pre rodiny s deťmi.

„Učíme deti tradičné remeslá, ale areál si zvyknú prenajať aj iné organizácie a združenia na zorganizovanie svojich podujatí pre deti. Tohto roku tu budeme mať napríklad bylinkový tábor,“ vymenúva manažérka.

Novinky pre hendikepovaných návštevníkov

Michaela Konečná sa dotkne aj plánov. Múzeum pripravuje prestavbu vstupného objektu i rekonštrukciu horárne z Oravskej Polhory, v ktorej sídli vedenie MSD a čoraz presnejšie kontúry nadobúda aj plán, ako lepšie sprístupniť areál hendikepovaným návštevníkom. **Viera Legerská**

KULTÚRNE MENU

■ **Kino Moskva:** Šlagr klub na cestách (18. 5.), Super Mario Bros. vo filme (19. až 21. 5.), Znova sa zamilovať (19. až 21. 5.), Rýchlo a zbesilo 10 (19. až 22. 5. a 25. až 27. 5.), Zodi a Tehu: Princovia púšte (22. 5.), Malá morská víla (25. až 29. 5.), Tak zlí, ako sa dá (25. a 26. 5.), Harry Potter megakvíz (27. 5.), Martinský OTAKU: WTF (šialené) ani série, ktoré musíte vidieť (28. 5.), Hypnotik (28. a 29. 5.).

■ **Slovenské komorné divadlo:** 1984 (16. 5.), Traja veteráni (17. 5.), Sen noci svätajánskej (18. 5.), Zem pamätá (19. 5.), Fóbie (20. 5.), Zem pamätá (23. a 24. 5.), Leoce a Lena (25. 5.), Sen noci svätajánskej (31. 5.).

■ **Noc múzeí a galérií 2023.** Bude 13. mája a aj martinské kultúrne inštitúcie pripravujú zaujímavý program do neskorých večerných hodín. V Literárnom múzeu SNK (17. h) bude hosťom moderovanej besedy na tému Jaroslav Hašek a Slovensko vnuk spisovateľa Richard Hašek. V Turčianskej galérii sa okrem výstavných priestorov bude dať vstúpiť aj do depozitára, ale zúčastniť sa aj komentovaných prehliadok a prezentácií.

■ **S Janou Čavojskou.** Cyklus nielen cestovateľských prezentácií. Kaviareň Brept SKD, 15. 5. o 17.30 h.

■ **Zlokot.** Koncert vokálno-inštrumentálneho súboru sa uskutoční v Bare Museum 19. mája o 20. h.

■ **Výstava v TKS.** 25. mája sprístupnia výstavu výtvarníčok V. Števkovej a S. Šlesárovej. Potrvá do 18. júna.

■ **Diškurovanie.** V Turčianskej knižnici sa uskutoční ďalšie stretnutie s Igorom Dobrovolným, 24. 5. o 16. h.

■ **Miri luma / Môj svet.** Pod týmto názvom je v Etnografickom múzeu SNM do 31. mája inštalovaná výstava Dušana Oláha, jedného z významných rómskych výtvarníkov.

■ **Bačova žena.** SKD uvedie poslednú premiéru sezóny. Stodolova Bačova žena je drámou o osude ženy v neriešiteľnej životnej situácii – 9. júna v Štúdiu.

■ **Svet detskej fantázie.** Múzeum A. Kmeťa pozýva na výstavu hračiek z Kinder vajíčok zo zbierky Ľuboša Richtárecha. Potrvá do októbra.

■ **Dotyky a spojenia.** Zapište si do diára – festival slovenských divadiel sa uskutoční v termíne od 19. do 24. júna.

Kultúrna scéna **MARTIN** **MARTIN**

Čaro klasiky

29.7.2023 o 20:00

Prepojenie klasickej a populárnej hudby

70-ČLENNÝ ORCHESTER

AMFIKO MARTIN MODERÁTOR: ŠTEFAN SKRÚCANÝ

MARTIN **BABJAK** JAROSLAV **DVORSKÝ** ŠIMON SVITOK
KATARÍNA PROCHÁZKOVÁ

JÁN PROCHÁZKA DIRIGENT ŠTÁTNEJ OPERY V B. BYSTRICI | LAMOUR KATARÍNA PROCHÁZKOVÁ LENKA BRODECOVÁ | MIRJAMA TREMBÁČOVÁ MATÚŠ ČÍK | SÓLISTI BALETU ŠTÁTNEJ OPERY V BANSKEJ BYSTRICI

PO PRVÝKRÁT SA NA JAVISKU SPOJÍ KOMORNÝ ORCHESTER POD VEDENÍM MILANA BERNÁTA SPOLU S VOJENSKOU HUDBOU BANSKÁ BYSTRICA A ZAHRÁ VÁM VYŠE 70 HUDOBNÍKOV.

KULTURA-MARTIN.SK ticketportal PRI PRÍLEŽITOSTI 30. VÝROČIA ZALOŽENIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY POD ZÁŠTITOU MINISTRA OBRANY A PRÍMÁTORA MESTA MARTIN Motorr gayá MARTINSKÉ NOVINY HAKOM vmedia

R23-05-04

Bohemian Rhapsody, Čardáš dvoch srdc, Slovensko moje... V jeden deň na jednom pódium v martinskom Amfiku

Babjak, Dvorský, Svitok, Skrúcaný, ale aj ďalší umelci a vyše sedemdesiat hudobníkov na pódium zahrá svetoznáme valčíky, najznámejšie klasické melódie, a to v harmonickom spojení s tanečníkmi Štátnej opery v Banskej Bystrici. To všetko budete môcť zažiť 29. júla v martinskom Amfiku.

Čarovná klasika – tak znie názov programu, v ktorom si budete môcť vychutnať najznámejšie árie, duetá z oper, operiet a muzikálov. Program tohto typu sa v Martine organizuje po prvý raz a tohto roku doplní program Martinského kultúrneho leta 2023 o nový žáner a interpretov.

„Na koncerte sa po prvý raz na Slovensku spoja dve výnimočné telesá,“ dopĺňa informáciu o tomto zaujímavom podujatí riaditeľka Kultúrnej scény

ny Martin Lýdia Moricová a pokračuje: „Budú to Komorný orchester Štátnej opery v Banskej Bystrici pod vedením Milana Bernáta a pod dirigentskou taktovkou Jána Procházku a Vojenská hudba Banská Bystrica.“

Vyššie sedemdesiat hudobníkov zahrá svetoznáme valčíky, najznámejšie klasické melódie, a to v harmonickom spojení s tanečníkmi – sólistami Štátnej opery v Banskej Bystrici. Interpretovať ich budú Martin Babjak, Jaroslav Dvorský, Šimon Svitok a Katarína Procházková. Prepojenie klasickej a populárnej hudby obstará spevácke zoskupenie Lamour z Banskej Bystrice. Koncert bude moderovať Štefan Skrúcaný.

„Z každého žánru si vypočujeme niečo. Napríklad Bohemian Rhapsody, Slovensko moje, ale i Čardáš dvoch srdc

či Červené jabĺčko, alebo O sole mio, Toreador či ária z Fantóma opery, ale aj Mission Impossible či Na krásnom modrom Dunaji,“ vymenúva riaditeľka obsah koncertu s presvedčením, že veľkú časť skladieb si bude vedieť zaspievať aj hľadisko.

Koncert bude dôstojným pripomenutím si 30. výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Dejiny našej štátnosti sa písali i v Martine a aj preto má tento výnimočný koncert miesto v kalendári Martinského kultúrneho leta 2023. Je výnimočným, ale nie jediným významným podujatím, ktoré bude tento kalendár vypíňať. Pripravujú sa napríklad koncerty skupiny Gladiátor s Vašom Patejdlom, rapera Kaliho, do Martina príde Peter Pann i dvojica dídžejov Drozd a Demex, ale aj Horkýže Slíže.

R23-05-05

Rekreační športovci si zmerali sily v bežeckých súťažiach

Martinskú olympiádu nám vraj v iných mestách v dobrom závidia. Aj takéto slová vyriekol jeden z jej pravidelných účastníkov.

Martinská celoročná olympiáda rekreačných športovcov pokračovala v predposlednú aprílovú sobotu druhým tohtoročným kolom, ktoré tradične patrí bežeckým súťažiam odohrávajúcim sa v areáli atletického štadióna na ulici Východná v Martine na Severe.

Pretekov sa zúčastnila približne stovka pretekárov a pretekárov rôzneho vekového zloženia. Rodičia najprv povzbudzovali svoje ratolesti a potom si svoje úlohy vymenili. Zašportovať si prišla i mládež a tradične aj seniori.

„Martinská olympiáda je určená všetkým, ktorí radi športujú. Keď o nej hovorím svojim kamarátom a známym v iných mestách, tak nám v dobrom závidia. Jej najväčším prínosom, okrem toho, že spravíme niečo pre svoje zdravie, je to, že spája ľudí od najmladších po najstarších. A či tie preteky berieme aj vážne? Jasně, že áno, keď sa postavím na štart, chcem

vyhrať. Ale keď som už v cieľi, tak na tom až tak nezáleží,“ smial sa sedemdesiatnik Ján Frnda, ktorý patrí k tradičným účastníkom tohto obľúbeného podujatia.

Martinskú olympiádu rekreačných športovcov organizuje mesto Martin, pri bežeckej časti spolupracuje s AK ZŤS Martin.

Vítazi a víťazky 2. kola MCORŠ, beh Žubrienky, chlapci: 1. O. Kubo. **Najmladší žiaci:** 1. J. Valach. **Mladší žiaci:** 1. S. Danišek. **Starší žiaci:** 1. J. Murček. **Dorastenci+juniori:** 1. T. Kubo. **Muži do 40 rokov:** 1. M. Kolena. **Muži od 41 do 50 rokov:** 1. A. Adamovský. **Muži nad 60 rokov:** 1. L. Smržík.

Žubrienky, dievčatá: 1. M. Ivaničová. **Najmladšie žiačky:** 1. L. Krivková. **Mladšie žiačky:** 1. E. Trašky. **Staršie žiačky:** 1. M. Danišková. **Dorastenky+juniorke:** 1. A. Laceková. **Ženy do 40 rokov:** 1. D. Čepáková. **Ženy od 41 do 50 rokov:** 1. A. Turčanová. **Ženy nad 50 rokov:** 1. M. Nagyová.

Roman Kopka

Vítazný tím ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici.
Foto: Bruno Horecký

V minifutbalovej lige zvíťazila Hurbanka

V polovici apríla siedmym turnajovým kolom vyvrcholila minifutbalová liga najmladších žiakov a žiačok okresu Martin, do ktorej sa pred začiatkom sezóny prihlásilo rekordných osem tímov. Najviac sa darilo futbalistom a futbalistkám zo ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici, ktorí si po kvalitných výkonoch vybojovali celkové prvenstvo. Za najlepšieho hráča celoročnej súťaže bol vyhlásený Adam Tuna z víťazného tímu.

Prvé tri celky boli odmenené nielen víťaznými trofejami, ale aj diplomami a najmä medailami. Organizátorom obľúbenej súťaže bolo CVČ Kamarát.

Konečné poradie: 1.miesto: ZŠ s MŠ, Hurbanova ul., 2.miesto: ZŠ, Ul. P. Mudroňa, 3.miesto: Evanjelická spojená škola, 4.miesto: ZŠ s MŠ, Dolinského ul., 5.miesto: KZŠ s MŠ A. Bernoláka, 6.miesto: ZŠ, Ul. N. Hejnej, 7.miesto: ZŠ, Ul. J. Kronera, 8.miesto: ZŠ Valča.

(BH)

POZVÁNKA NA MALÝ FUTBAL

Príďte našich povzbudiť na Pltníky

Martin vo štvrtfinále play off vyzve Humenné.

Národná liga v malom futbale má za sebou základnú časť. Nás potešilo, že sa v nej darilo aj Martinčanom, ktorí si v šiestich zápasoch na svoje konto pripísali štyri víťazstvá a dve remízy. Zisk

14 bodov katapultoval Turčanov na 1. miesto v tabuľke.

Pred sebou však teraz majú vyradovacie súboje, ktoré rozhodnú o majstrovskom titule. Vo štvrtfinále budú mať Martinčania výhodu domáceho prostredia a v stredu 24. mája o 20.45 h na Pltníkoch privítajú Humenné. Pred týmto zápasom sa o 19.15 h uskutoční súboj medzi Prešovom a Trenčínom.

(KP)

MESTO MARTIN A SKI TEAM MARTINSKÉ HOLE
VÁS POZÝVAJÚ NA

19. ROČNÍK

MCORŠ 2023

MARTINSKÚ CELOROČNÚ OLYMPIÁDU REKREAČNÝCH ŠPORTOVCOV

3. KOLO - BICYKLOVÉ PRETEKY

sobota 10. 6. 2023 8:30 h - prezentácia
9:30 h - štart

MALÁ HORA, MARTIN

Kategórie a trať: rozpis vekových kategórií a dĺžky tratí nájdete na www.martin.sk
Ceny: ocenení budú prví traja v každej kategórii
Občerstvenie: zabezpečené
Vstup: zadarmo

ORGANIZÁTORI:

MARTIN

kontakt: Ing. Miriam Vaško
vasko@martin.sk
+421 908 920 938

VŠETCI ÚČASTNÍCI PRETEKOV ŠTARTUJÚ NA VLASTNÉ NEBEZPEČENSTVO A MUSIA BYŤ VYBAVENÍ CYKLISTICKOU PRILBOU!
ZBER OSOBNÝCH ÚDAJOV PRI REGISTRÁCIÍ A FOTODOKUMENTÁCIÍ Z PRETEKOV SA VYKONÁVAJÚ ZA ÚČELOM SPRACOVANIA A ZVEREJŇOVANIA VÝSLEDKOV MCORŠ. V PŘÍPADE, ŽE NECHCETE, ABY VÁŠE ÚDAJE A FOTOGRAFIE BOLI ZVEREJŇENÉ, OZNÁMTE VOPRED.

Legendárne Turčianky oslávia v závere mája šesťdesiatku

Na Turčianskych hrách mládeže v rámci ich bohatej histórie štartovalo už vyše 60-tisíc chlapcov a dievčat, čoskoro sa pridajú ďalšie stovky.

Bude to veľká oslava športu, Turčianske hry mládeže v dňoch 22. až 26. mája napíšu jubilejnú 60. kapitolu svojej bohatej histórie. Stovky chlapcov a dievčat v žiackom veku si zmerajú sily v atletike, futbale, plávaní, hádzanej, basketbale, volejbale a v čoraz viac populárnom florbale. Očakáva sa aj účasť športovcov z partnerských miest nášho mesta a to konkrétne z Česka, Nemecka a Srbska, ktorí by sa mali predstaviť v atletických disciplínach. Ešte predtým, kým sa všetci vydajú na športoviská, budeme môcť byť v pondelok 22. mája svedkami otvorenia tohto veľkolepého podujatia, ktoré sa uskutoční na Divadelnom námestí v Martine.

Zaželajme si aj ďalšiu šesťdesiatku

„Turčianky, mnohí ich takto familiárne nazývame, zásluhou ich jedinečnosti, kvality a popularity oslavujú už 60. ročník. Pri tejto príležitosti si našu úctu a vďaka zaslúžia všetci, ktorí stáli nielen pri ich zrode, ale ich aj ďalej organizovali a organizujú. Turčianske hry mládeže sa stali súčasťou novodobej histórie nášho mesta a verím, že ňou ostanú ešte aspoň ďalších 60 rokov,“ povedal na margo tohtoročného jubilejného ročníka Ján Danko, primátor Martina.

O Turčianskych hrách mládeže je známe, že pomohli objaviť talent aj budúcich účastníkov olympijských hier, majstrovstiev sveta i Európy,

Turčianske hry mládeže sa uskutočnia opäť po troch rokoch a oslávia 60. výročie svojho vzniku.

Foto: archív mesta Martin

reprezentantov Československa i Slovenska, popredných športovcov našej krajiny. Niečo o tom vie aj Lucia Hrivnák Klocová, ktorá si toto jedinečné podujatie teraz vyskúša aj z pozície jeho riaditeľky.

„Bola som asi v siestej triede, keď mi pani učiteľka povedala, že pôjdem reprezentovať našu školu v Košťanoch na THM. Primäro ju k tomu zrejme to, že som na dvanásťminútovke odbehla najviac metrov a najrýchlejšia som bola aj v šprinte. Prihlásili ma na dve bežecké disciplíny 60 a 800 m. Ten šprint nebola moja káva, ale osemstovka mi celkom vyšla, hoci vtedy mi to tak nepripadalo. Ocino, ktorý hrával hokej, mi dal pred štartom jednu radu – začneš naplno a postupne budeš pridávať. Tak som sa toho držala, no v cieľovej rovinke ako keby niekto predomňa postavil stenu a myslela som, že už do cieľa nedobehnem. Skončila som na 2. mieste a vtedy som si povedala, že to už v živote nechcem behať,“ smiala sa pri spomienkach na svoje bežecké začiatky Lucia Hrivnák Klocová. Paradoxne to bol moment, ktorý naštartoval jej skvelú atletickú kariéru, hoci predtým sa viac venovala volejbalu, basketbalu či hádzanej.

A takýchto podobných príbehov napísali naše Turčianky veľa. „Toto skvelé podujatie naozaj mnohým jeho účastníkom pomohlo vybudovať si trvalý vzťah k športu, bolo pri vzniku mnohých kamarátstiev a okrem pozoruhodných výkonov, hoci tie neboli najdôležitejšie, prinieslo aj množstvo zážitkov, na ktoré dodnes spomíname,“ povedal pre Martinské noviny Štefan Balošák, úspešný olympionik, ktorý je stále držiteľom slovenského rekordu v behu na 400 m.

Bez obetavosti a lásky k športu by to nefungovalo. Turčianske hry mládeže sú masovým, najstarším a jedinečným športovým podujatím tohto druhu nielen nášho nášho regiónu, ale celého Slovenska.

„Zrodili sa z túžby po pohybe našich predkov a svojich šesťdesiatych narodenín sa dožili vďaka obetavosti mnohých zanietých a šport milujúcich ľudí Turca. Celé desiatky rokov predstavujú nádhernú symbiózu tvrdej učiteľskej a trénerskej práce a talentovanej turčianskej mláde,“ to sú už slová Martina Ferencíka, ktorý dlhé roky patrí nielen k organizátorom THM, ale prakticky je aj ich kronikárom.

Roman Kopka

PROGRAM 60. ROČNÍKA TURČIANSKÝCH HIER MLÁDEŽE

■ Pondelok, 22. mája

Slávnostné otvorenie

od 9. h na Divadelnom námestí v Martine

Futbal (st. žiaci, ml. žiaci, ml. žiačky)

od 9. h v Športparku na Pltníkoch

Plávanie (st. žiaci, st. žiačky, ml. žiaci, ml. žiačky) od 11.30 h na krytej plavárni Sunny Martin

■ Utorok, 23. mája

Atletika (st. žiaci, st. žiačky, ml. žiaci, ml. žiačky)

od 8. h na atletickom štadióne pri Spojenej škole v Martine

■ Streda, 24. mája

Basketbal (žiaci)

od 8. v telocvičniach ZŠ na Ul. A. Stodolu a ZŠ s MŠ na Hurbanovej ulici

Basketbal (žiačky)

od 8. h v telocvični ZŠ Alexandra Dubčeka

Hádzaná (žiačky)

od 8. h v telocvični Spojenej školy Martin

■ Štvrtok, 25. mája

Volejbal (žiačky)

od 8. h v telocvični Gymnázia Jozefa Lettricha

Hádzaná (žiaci)

od 8. h v telocvični Spojenej školy

■ Piatok, 26. mája

Volejbal (žiaci)

od 8. h v telocvični ZŠ s MŠ na Dolinského ul.

Florbal (starší žiaci) od 8. h v telocvični ZŠ Turany na Komenského ul.

Pre podrobnejšie informácie
o službách kontaktujte:

juraj.jurcik@stefe.sk
0918 733 756

„HRDZAVÁ VODA“ – PROBLÉM, KTORÝ SA DÁ RIEŠIŤ

Ak vám tečie hrdzavá teplá voda z vodovodného kohútika len sporadicky, nemusíte sa obávať, príčinou môžu byť opravy a odstávky na rozvodoch pitnej vody. Pokiaľ sa však hrdzavá voda objavuje pravidelne, je potrebné konať.

Prečo vznikajú vo vode kaly?

ROZHODUJÚCE FAKTORY:

- vek rozvodov
- kvalita použitého materiálu rozvodov
- tvrdosť a znečistenie pitnej vody
- nízka spotreba teplej vody
- zanedbaná prevencia

V Martine máme kvalitnú pitnú vodu z podzemných zdrojov, ale jej tvrdosť má veľký vplyv na vznik kalov v potrubiach teplej vody. Okrem vápnika, ktorý je hlavnou príčinou tvrdosti vody, obsahuje voda aj jemné kaly a rozpustené plyny. Ohriatím pitnej vody dôjde k porušeniu jej vnútornej rovnováhy a vápnik zreaguje s oxidom uhličitým. Vznikajú voľné častice vodného kameňa (známy napríklad z varnej kanvice). Voda bez vápnika je však „agresívna“ a reaguje s kovovými potrubiami. Následkom toho sa tvoria hnedočervené soli železa. Jemné častice vodného kameňa a soli železa sa v priebehu rokov usadzujú v potrubiach ako veľmi jemné kaly. Zvíria sa vždy pri špičkovom odbere teplej vody (napr. v nedeľu večer), pri odstávkach vody, resp. v dome pri opravách. Zvírené kaly majú mimoriadnu schopnosť zafarbiť vodu do hrdzava.

Ako vyriešiť problém s hrdzavou vodou?

- Vlastník bytu informuje predsedu bytového domu/správcu a dispečing STEFE Martin, a. s. (kontakt: dispecing.martin@stefe.sk, tel. 0800 700 707)
- STEFE Martin, a. s., preverí systém distribúcie vody až po odberné miesto
- Predseda bytového domu alebo správca konzultuje problém so STEFE Martin, a. s. a dohodne postup na odstránenie hrdzavej vody

RIEŠENIE:

Prepláchnutie rozvodov teplej vody
Výmena rozvodov v bytovom dome

Nezabudnite na prevenciu!

Všeobecne sa zanedbáva starostlivosť o rozvody teplej vody zo strany vlastníkov objektov. Tak, ako pravidelne odvápnujeme varnú kanvicu, tak sa musí obdobná starostlivosť venovať aj rozvodom teplej vody v dome. Odporúča sa, aby **prepláchnutie rozvodov teplej vody bolo pravidelne vykonávané v 5-ročných intervaloch.**

ÚČINKUJÚ:

heligonkárky sestry BACMAŇÁKOVÉ, spevák Pavol LATÁK, spevák Adam URBAN, zabávač Števo HRUŠTINEC

23. mája 2023 o 17:00

PREDPREDAJ LÍSTKOV V KULTÚRNEJ SCÉNE MARTIN: Pondelok - Piatok: od 10:00 do 16:00
 PREDPREDAJ LÍSTKOV V KINE MOSKVA: Pondelok: od 15:30 do 20:00 / Štvrtok - Nedeľa: od 15:30 do 20:00
 PREDPREDAJ LÍSTKOV V TIK MARTIN: Pondelok - Piatok: od 09:00 do 17:00

KINO MOSKVA / VSTUPNÉ 12€

R23-05-01

Kultúrna scéna MARTIN

MARTIN

VÁS POZÝVA

GLADIATOR

PATEJDL

20:00

**7.7.2023
AMFIKO
MARTIN**

21:30

**KONCERT S
KAPELOU**

PREDPREDAJ: KULTURA-MARTIN.SK

AMFIKO.SK

ticketportal
VSTUPENKY NA DOSAH

R23-05-02